

ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank)

กรอบการดำเนินการเพื่อการประสานความร่วมมือระหว่าง
ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย รัฐบาล และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO)
ปี 2546 – 2548

(ฉบับร่าง เพื่อการหารือเท่านั้น)

กุมภาพันธ์ 2546

“เอกสารนี้ได้จัดแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษเพื่อเผยแพร่แก่ผู้สนใจให้ได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ภาษาอังกฤษเป็นภาษาทางการของธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย และให้ยึดถือข้อความภาษาอังกฤษเป็นหลัก การคัดลอก ส่วนใดส่วนหนึ่งให้อ้างอิงถึงต้นฉบับภาษาอังกฤษ ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย ไม่สามารถรับประกันความถูกต้องของการแปล และฟื้นความรับผิดชอบ หากข้อความได้เบี่ยงเบนไปจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ”

คำย่อ

ADB	–	Asian Development Bank
AusAID	–	Australian Agency for International Development
CSO	–	Civil Society Organization
CSP	–	Country Strategy and Program
DMC	–	Developing Member Country
JFPR	–	Japan Fund for Poverty Reduction
LTSF	–	Long-Term Strategic Framework
MTS	–	Medium-Term Strategy
NGO	–	Non Government Organization
NGOC	–	NGO Center
OER	–	Office of External Relations
PPA	–	Participatory Poverty Assessment
TA	–	Technical Assistance
RETA	–	Regional Technical Assistance
RD	–	Regional Department
RM	–	Resident Mission
RSDD	–	Regional and Sustainable Development Department

NOTE

In this report, "\$" refers to US dollars.

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	II
I. บทนำ	1
II. ภูมิหลัง	2
A. ภาพรวมการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB และองค์การพัฒนาเอกชน (NGO)	2
B. นโยบายใหม่ในการประสานความร่วมมือกับ NGO	3
C. กลยุทธ์ ADB ในการการลดปัญหาความยากจน และ NGO	3
D. กิจกรรมประสานความร่วมมือระหว่าง ADB และ NGO ที่ดำเนินการอยู่	4
E. การพัฒนากรอบการประสานความร่วมมือ	8
III. วิสัยทัศน์	9
IV. ประเด็นปัญหาและความท้าทาย	10
A. ความจำเป็นในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สนับสนุนโดย ADB ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	10
B. ความจำเป็นในการส่งเสริมความโปร่งใสและการมีปฏิสัมพันธ์โดยการเข้าถึงข้อมูล	11
C. ความจำเป็นในการเสริมสร้างศักยภาพในการสนับสนุนการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	12
D. ความจำเป็นในการเสริมสร้างการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและ NGO	13
V. การตระหนักและเข้าใจถึงการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB ภาครัฐ และ NGO	13
VI. แผนปฏิบัติการระยะกลาง	14
A. การส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคีในโครงการสนับสนุนโดย ADB	15
B. การส่งเสริมความโปร่งใสและตรวจสอบได้โดยการเข้าถึงข้อมูล	20
C. การพัฒนาศักยภาพ ADB สำหรับการประสานความร่วมมือกับ NGO	22
D. การเสริมสร้างศักยภาพ NGO และการให้การสนับสนุนเชิงสถาบัน	24
E. การเสริมสร้างศักยภาพการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับ NGO	26
VII. การดำเนินการตามกรอบความร่วมมือ	27
A. การดำเนินการ การประเมิน และการทบทวนผลการดำเนินงาน	27
B. ประเด็นด้านทรัพยากรทุน	
ภาคผนวก	

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

1. กรอบการดำเนินงานระหว่างปี 2546 – 2548 นี้ เป็นก้าวที่สำคัญในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank - ADB) องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) และส่งเสริมความสัมพันธ์ไตรภาคีกับหน่วยงานราชการ กรอบการดำเนินงานนี้จะเป็นความพยายามให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่เพื่อให้นโยบายของ ADB ที่เกี่ยวข้องกับ **นโยบายการเสริมสร้างการประสานความร่วมมือระหว่างธนาคารพัฒนาเอเชีย และองค์กรพัฒนาเอกชน**¹ ประสบผลสัมฤทธิ์ กรอบการดำเนินงานนี้เป็นแผนการดำเนินงานภายใต้กรอบกลยุทธ์ระยะยาวและระยะกลางของ ADB โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการส่งเสริม “การพัฒนาภาวะ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับกว้างและมีประสิทธิภาพ และรวมถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยภาคประชาสังคม”² กรอบการดำเนินงานนี้จะสนองต่อข้อเสนอแนะหลักๆที่ได้จากการประชุมใหญ่และการประชุมคณะทำงานเรื่องการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB และ NGO ที่ดีขึ้นเพื่อเตรียมแผนปฏิบัติการ การประสานความร่วมมือระหว่าง ADB และ NGO และเพื่อให้งานดังกล่าวเป็นภารกิจหลักประการหนึ่งของ ADB
2. กรอบการดำเนินการนี้มีลักษณะที่สำคัญอยู่ 2 ประการ ได้แก่ ประการแรก กรอบการดำเนินการนี้จัดทำโดย หน่วยงานร่วม หรือภาคี ของ ADB ซึ่งใช้เวลากว่า 6 เดือนและได้การจัดสัมมนาระดมความคิดกว่า 14 ครั้งทั่วภูมิภาค โดยผู้แทนกว่า 500 คนจากกลุ่ม NGO หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และ ADB ได้ร่วมกันระบุประเด็นปัญหา กำหนดจุดมุ่งหมาย และแนวทางการดำเนินการจากประสบการณ์ การดำเนินงานด้านการพัฒนาของแต่ละฝ่าย เมื่อกระบวนการระดมความคิดดังกล่าวสิ้นสุดลง ADB ได้ดำเนินการจัดการประชุมเพื่อร่วมกันจัดทำร่างกรอบการดำเนินงานเป็นระยะเวลา 1 อาทิตย์เต็มๆ ณ กรุงมะนิลา โดยผู้ร่วมร่างกรอบนั้น ได้แก่ผู้แทนจากภาคีทั้งสาม
3. ประการที่สอง กรอบการดำเนินงานนี้จะไม่เป็นกลยุทธ์หรือนโยบาย แต่จะเป็นแนวทางสำหรับการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB หน่วยงานภาครัฐและ NGO ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระยะกลางของ ADB เนื่องจาก ADB ตระหนักถึงคุณประโยชน์และบทบาทสำคัญที่ NGO มีต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มาเป็นระยะเวลากว่า 2-ทศวรรษที่ผ่านมา-กรอบการดำเนินงานนี้จึงเป็นครั้งแรกที่จะดำเนินงานเพื่อสร้างเสริมการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB หน่วยงานภาครัฐและ NGO ที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้นได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องวิสัยทัศน์ การประสานความร่วมมือระหว่าง ADB หน่วยงานภาครัฐและ NGO ซึ่งถึงแม้ว่าการความคิดเห็น และสภาวะการณ์ของแต่ละประเทศนั้นจะ มีความแตกต่างกันไป สิ่งที่ยัง 3-ฝ่ายเห็นพ้องต้องกันคือ-ความพยายามในการลดปัญหาความยากจน ดังที่ได้เสนอว่า

¹ ADB. 1998. *Cooperation Between Asian Development Bank and Non-government Organizations*. Manila. นโยบายนี้เสนอแนวทางการปฏิบัติงานในหลายลักษณะที่จะสามารถใช้ในการประสานงานกับ NGO

² ADB. 2000. *The Long-Term Strategic Framework of the Asian Development Bank (2001-2015)*, Appendix 2, p 1. Manila.

“การพัฒนาการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB หน่วยงานภาครัฐและ NGO นั้นเพื่อลดปัญหาความยากจนในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยพยายามร่วมกันเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่จะต่อเอื้อประโยชน์แก่กลุ่มคนยากจน (pro-poor sustainable growth) การพัฒนาทางสังคม (social development) และหลักธรรมาภิบาล (good governance)”

5. เนื่องจากการดำเนินงานของ ADB นั้นมีลักษณะที่ซับซ้อนอีกทั้ง ทัศนคติในเรื่องบทบาทของ NGO ในการพัฒนาและการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกนั้นยังหลากหลายอยู่ ผู้เข้าร่วมการประชุมจึงได้กำหนดประเด็นท้าทาย 4-ประการในการบรรลุวิสัยทัศน์ ดังต่อไปนี้:

- (i) ส่งเสริมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ ADB สนับสนุน;
- (ii) เสริมสร้างความโปร่งใสและการมีปฏิสัมพันธ์โดยการเข้าถึงข้อมูล;
- (iii) เสริมสร้างศักยภาพในการสนับสนุนการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง; และ
- (iv) ส่งเสริมการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐบาลและ NGO

6. ในลักษณะเดียวกัน หลังจากการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางในประเด็นเรื่องศักยภาพ ความคาดหวัง และ สภาวะการณ์ที่แท้จริงขององค์กรต่างๆ ผู้เข้าร่วมประชุมได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานในระยะเวลา 3-ปีข้างหน้า-ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้:

(I) ส่งเสริมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ ADB สนับสนุน โดย:

- จัดทำแนวทางการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างการเข้ามามีส่วนร่วม โดยรวมถึงการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ และพัฒนารูปแบบแนวทางการจัดทำเอกสารและการประเมินผล;
- จัดการประชุมไตรภาคีระดับชาติ ระดับอนุภูมิภาค และระดับภูมิภาคอย่างสม่ำเสมอ (แต่ควรจัดขึ้นตามความจำเป็นเท่านั้น) เพื่อพิจารณาและติดตามความก้าวหน้าในประเด็นต่างๆที่เป็นที่สนใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อระบุแก้ไขปัญหาคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้น;
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ NGO ในทุกกระบวนการของโครงการ;
- นำกลไกเพื่อส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมของ NGO ในการกำหนดโครงการและกลยุทธ์ระดับประเทศ (Country Strategy and Program – CSP) และรวมถึงการตรวจติดตามและประเมินผลนโยบายของ ADB (ประเด็นนี้อาจจำเป็นต้องปรับ ถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงในย่อหน้าที่ 84);
- เสริมสร้างศักยภาพของสำนักงาน ADB ประจำประเทศ ในการประสานงานกับ NGO โดยเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อประสานงานกับ NGO;
- หาแนวทางที่ให้ภาคประชาสังคมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

(ii) เสริมสร้างความโปร่งใสและการมีปฏิสัมพันธ์โดยการเข้าถึงข้อมูล โดย:

- การจัดทำและปรับปรุงคู่มือการเรียนรู้จากบทเรียนหรือประสบการณ์ที่ได้มาจากการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ;

- พัฒนารฐานข้อมูลกลางเรื่อง NGO ของ ADB โดยอนุญาตให้ภาคสาธารณะเข้าสู่ฐานข้อมูล NGO ได้ และควรรวมถึงเอกสารข้อมูลที่สำคัญอื่นๆ ด้วย;
- พิจารณาทบทวนเอกสารที่เปิดเผยแก่สาธารณชน ภายใต้นโยบายการเปิดเผยข้อมูล และรวมถึงประเด็นที่เกี่ยวกับการจัดแปลเอกสาร;
- ดำเนินการและขยายการดำเนินการสร้างความตระหนักในงานของ ADB และจัดทำเอกสารที่สำคัญเป็นภาษาต่างๆ;
- จัดตั้งศูนย์ข้อมูลสาธารณะ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการที่สนับสนุนโดย ADB

(iii) พัฒนาศักยภาพของ ADB สำหรับการประสานงานกับ NGO โดย:

- ดำเนินการการอบรมเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกับ NGO แก่เจ้าหน้าที่ ADB;
- ชมเชยและสร้างคุณค่าแก่เจ้าหน้าที่ ADB ที่ทำงานกับ NGOs อย่างใกล้ชิดและประสบความสำเร็จ ทั้งในการวางแผนและการดำเนินงานโครงการ
- จัดทำโครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ ADB และ NGO

(iv) เสริมสร้างศักยภาพ NGO และการให้การสนับสนุน องค์กร (Institutional Support) โดย:

- ทบทวนรูปแบบแนวทางการหาทุนสำหรับ NGOs และกำหนดกลไกใหม่ๆ ตามความจำเป็นและตามความเหมาะสม;
- ให้การช่วยเหลือทางวิชาการ (Technical Assistance – TA) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ NGO;
- สร้างคุณค่าแก่ NGOs ที่ดำเนินงานในรูปแบบใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ADB

(v) การเสริมสร้างศักยภาพการประสานความร่วมมือระหว่างภาคราชการกับ NGO โดย:

- พัฒนารอบด้านกฎหมายและวิถีทางอื่นๆ เพื่อสร้างสภาวะการณ์ที่เอื้อต่อการประสานความร่วมมือระหว่างภาคราชการกับ NGO และเสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการมีปฏิสัมพันธ์กับ NGOs

7. ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานจะรวมอยู่ในแผนการปฏิบัติงานระยะ 3 ปี โดยมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงาน NGO (NGOC) ซึ่งจะมีภาระหน้าที่หลักในการจัดการประสานงานตามกรอบฯ แต่หน้าที่ในการดำเนินงานตามกรอบฯ นั้นจะเป็นบทบาทของหน่วยงานอื่นๆ ของ ADB หน่วยงานภาครัฐ และ NGO อนึ่ง การตรวจติดตามและประเมินผลงานตามกรอบฯ จะดำเนินการทุกปีและจะรายงานสู่สาธารณะ กรอบการดำเนินงานประจำปี 2549 – 2553 ที่จัดทำเพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ระยะกลาง ADB จะจัดทำในปี 2548 โดยใช้วิธีการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการจัดทำร่างเช่นเดียวกัน

8. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการและการประชุมระดมความคิดเพื่อร่างกรอบฯ นั้นสอดคล้องกับกระบวนการและนโยบายที่มีอยู่ของ ADB ด้วยเหตุนี้ จึงไม่มีความจำเป็นในการเพิ่มทรัพยากรในการดำเนินการตามกรอบฯ ทำได้นัก ซึ่งได้ประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามกรอบฯ ของทุกหน่วยงานอยู่ที่ \$3.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดย ไม่รวมถึงค่าใช้จ่ายในการให้เงินสนับสนุน กองทุนขนาดเล็ก ตามที่มีหน่วยงานเสนอขอ

I. บทนำ

1. กรอบการดำเนินงานนี้ได้จัดทำโดยผู้แทนจาก ADB รัฐบาลประเทศสมาชิก (Developing Member Country - DMC) องค์กรพัฒนาเอกชน (Non Government Organizations - NGOs) ภาคเอกชน กรอบการดำเนินงานต้องการแสดงให้เห็นความสอดคล้องตามนโยบายของ ADB โดยเฉพาะ นโยบายความร่วมมือระหว่าง ADB และ NGOs [ซึ่งได้รับการอนุมัติจากประธาน ADB เมื่อเดือน2546]
2. กรอบการดำเนินการนี้เป็นผลจากข้อเสนอแนะหลักจากการประชุมใหญ่และคณะทำงานในปี 2544 เพื่อจัดทำ “แผนการปฏิบัติงานการประสานความร่วมมือ” (Cooperation Action Plan) ที่จะช่วยสร้างกระบวนการ การหารือและการเจรจา (Dialogue) กรอบการดำเนินงานการนี้ จะเป็นข้อผูก พันธในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ADB และ NGO อันจะมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของ ADB โดยจะเห็นได้จากการแต่งตั้งผู้ประสานงาน NGO ที่สำนักงานใหญ่ ADB ในช่วงกลางทศวรรษที่ 80 และการริเริ่มนโยบายการประสานความร่วมมือกับ NGOs ในปี 2530 กรอบการดำเนินการนี้สอดคล้องกับกรอบกลยุทธ์ระยะยาวของ ADB (ADB’s Long-Term Strategic Framework - LTSF)³ ที่ระบุให้ ADB สนับสนุนการมีส่วนร่วมของ NGO ในการวางแผนและการดำเนินการ โครงการ แผนงาน และการให้บริการทางสังคม
3. ดังนั้น ปัจจุบันนี้ ADB จึงมีทั้งนโยบาย แผนกลยุทธ์ และกรอบการดำเนินการ ซึ่งเป็นเสมือนแผนชี้นำแนวทางการดำเนินการประสานความร่วมมือที่ใกล้ชิดกันมากขึ้นระหว่าง ADB รัฐบาล⁴ และ NGO ในการลดปัญหาความยากจนในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก กรอบการดำเนินการนี้เป็นกรอบหลักเกณฑ์แนวทางกลางเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาคีทั้งสามในกิจกรรมของ ADB
4. อนึ่ง เอกสารฉบับนี้สามารถปรับเปลี่ยนได้ โดยจะต้องปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ และโดยการทบทวนกรอบฯ ตามแผนงานการติดตามและประเมินผลรายปี อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ากรอบการดำเนินงานนี้จะพยายามครอบคลุมทุกประเด็นเพื่อการสร้างฉันทามติระหว่างทุกฝ่าย แต่ถึงอย่างไรก็ยังคงมีช่องว่างและประเด็นที่ยังหาข้อสรุปไม่ได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะสามารถหารือกันอีกครั้งหนึ่ง เมื่อได้เริ่มดำเนินการตามกรอบแล้ว ฉะนั้น การตรวจติดตามและประเมินผลจะเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินการตามกรอบฯ และจะเป็นการรับรองว่าการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้เหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากว่าการดำเนินการในลักษณะหนึ่งอาจจะประสบความสำเร็จในประเทศหนึ่งๆ เท่านั้น แต่อาจจะไม่เหมาะสมสำหรับประเทศอื่นก็ได้ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างการดำเนินงานโครงการการขนส่งในชนบท ที่ไม่สามารถทำได้ในลักษณะเดียวกันกับในเมือง เป็นต้น ดังนั้น กิจกรรมที่เสนอในกรอบฯ นี้จะต้องดำเนินการในลักษณะที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมและขึ้นอยู่กับตามการติดตามผลการดำเนินงาน
5. “NGO” ณ ที่นี้ หมายความว่าถึงองค์กรที่มีได้สังกัดภายใต้หน่วยงานราชการ และเป็นองค์กรที่มีได้แสวงหากำไร ซึ่งเท่าที่ผ่านมา ADB ได้ประสานความร่วมมือกับองค์กรพัฒนาเอกชน ตั้งแต่ทั้งในระดับชุมชน กลุ่มหรือสมาพันธ์ชุมชน องค์กรอาสาสมัคร หรือองค์กรอาสาสมัครเอกชนเพื่อการพัฒนา หน่วยงานประสานงาน และกลุ่มผลประโยชน์สาธารณะ อาทิ สมาพันธ์วิชาชีพ หรือสมาพันธ์แรงงาน ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะนิยมใช้คำว่า ภาคประชาสังคม หรือ Civil Society Organizations (CSOs) ในการ

³ ADB. 2000. *The Long-Term Strategic Framework of the Asian Development Bank (2001-2015)*. Manila.

⁴ “Government” in this document includes all levels of government: national, regional or provincial, and local.

กล่าวถึง NGO หรือหน่วยงานประสังคมนาอื่น ๆ กรอบการดำเนินงานนี้จะใช้คำย่อ NGO เพื่อกล่าวถึงหน่วยงานที่กล่าวมาทั้งหมด อันรวมถึง NGO ทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชน ระดับชาติ หรือระหว่างประเทศ ที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของ ADB

II. ภูมิหลัง

A. ภาพรวมการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB และ NGO

6. ADB ได้ประสานงานกับ NGO ในระดับหนึ่ง จนกระทั่งกลางทศวรรษที่ 1980 ที่ได้มีการประสานงานเพิ่มมากขึ้น จวบจนปัจจุบันนี้ ADB ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการกำหนดนโยบายเฉพาะเพื่อการประสานความร่วมมือร่วมกับ NGO ทั้ง เพื่อสนับสนุนการประสานความร่วมมือที่ดำเนินการอยู่แล้วและการประสานความร่วมมือใหม่ๆที่จะเกิดขึ้น

7. ADB ได้รับเอานโยบายเสริมสร้างกรอบการดำเนินงานในภาพกว้างเพื่อการประสานงานระหว่าง ADB และ NGO ในปี 2530 นโยบายดังกล่าวได้ระบุแนวทางการดำเนินงานและแนวทางเชิงสถาบันในหลายรูปแบบ และได้แสดงทัศนคติต่อการประสานความร่วมมือกับ NGOs ว่าเป็นวิถีทางที่มีประสิทธิภาพในการสร้างเสริมและต่อยอดกิจกรรมการดำเนินงาน ของ ADB ซึ่ง ADB จะสามารถเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงาน โดยใช้ศักยภาพหรือความชำนาญการพิเศษของ NGO

8. ภายใต้นโยบายนี้ (2530) วัตถุประสงค์หลักสำหรับการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB และ NGO นั้น เพื่อให้ ความช่วยเหลือด้านความจำเป็นพื้นฐานแก่กลุ่มด้อยโอกาสในประเทศสมาชิก ADB ที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา (DMCs) และเพื่อ ให้การสนับสนุนการจัดการและการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งหนึ่งในกลไกต่างๆที่ใช้ในการสนับสนุนการประสานงานนั้น ได้แก่ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการไตรภาคีระหว่าง ADB หน่วยงานภาครัฐ และ NGO เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่อง ดังกล่าว

9. ในทศวรรษข้างหน้านี้ สภาพการณ์การพัฒนาในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกจะเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งทำให้งานของ ADB และ NGO จะต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย ADB ได้นำกลยุทธ์การดำเนินงานที่สนับสนุนโครงการพัฒนาเชิงบูรณาการ และโครงการ ด้านการพัฒนาสังคมและมนุษย์ และการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมมาใช้ ซึ่งในขณะเดียวกัน NGO ก็ได้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ซึ่ง ADB ได้เล็งเห็นถึงบทบาท ผลการดำเนินงาน และอิทธิพลที่ NGO มีต่อการพัฒนา ซึ่งสิ่งนี้เองที่ทำให้ ADB และ NGO ควร ประสานความร่วมมือกันในการพัฒนา

10. อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่ามี NGO บางกลุ่มและเครือข่ายผู้เคลื่อนไหวที่ต่อต้านวาระการพัฒนาระหว่างประเทศ ดังจะ เห็นได้จากการประชุมองค์การการค้าโลก เมื่อปี 2542 ณ เมืองซีแอตเทิล สหรัฐอเมริกา ที่กล่าวได้ว่าเป็นเหตุการณ์การเคลื่อนไหวของกลุ่ม NGO ที่สำคัญในการประชุมองค์การระหว่างประเทศ ในส่วนของ ADB ก็มีเหตุการณ์ลักษณะดังกล่าวเช่นเดียวกัน ในเดือนพฤษภาคม 2543 ที่จังหวัดเชียงใหม่ เหตุการณ์นี้ทำให้ ADB เล็งเห็นความจำเป็นที่จะต้องเตรียมการสำหรับการปฏิ สัมพันธ์ แต่มีใช้เพียงกับ NGO ที่สนใจในการประสานความร่วมมือกับ ADB เท่านั้น แต่หากต้องเตรียมการในการปฏิสัมพันธ์ กับกลุ่ม NGO ที่ต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์ และกลุ่มเคลื่อนไหวเพื่อความยุติธรรมในสังคมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงนโยบายและ การปฏิบัติขององค์การทางการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งรวมทั้ง ADB

B. นโยบายใหม่ในการประสานความร่วมมือกับ NGO

11. การพัฒนานี้นำไปสู่การทบทวนกลยุทธ์และนโยบายสำหรับปี 2540 – 2545 ในเรื่องการทำงานร่วมกับ NGO เมื่อเดือนเมษายน 2541 ADB ได้นำนโยบายใหม่ในการประสานความร่วมมือกับ NGO มาใช้⁵ ซึ่งนโยบายดังกล่าวยังมีผลบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน นโยบายนี้ได้ให้การรับรองความหลากหลายขององค์กรในภาค NGO โดยระบุว่าองค์กรพัฒนาเอกชนนั้นเป็นองค์การร่วมงานภาคประชาสังคมของ ADB นโยบายนี้ได้แบ่งองค์กรพัฒนาเอกชนเป็น 2-ลักษณะ-ได้แก่-กลุ่มที่ดำเนินการกิจกรรมการพัฒนา (Developmental) และกลุ่มที่ดำเนินการเพื่อการผลักดันหรือคัดค้าน (Advocacy)

12. นโยบายปี 2541 ได้นำ ADB ไปสู่การขยายการประสานความร่วมมือกับ NGO ซึ่งการประสานความร่วมมือนี้มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และคุณภาพของกิจกรรมการพัฒนาของ ADB โดยนโยบายดังกล่าวสนับสนุนการบูรณาการประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญการของ NGO เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมของ ADB สามารถดำเนินการแก้ไขประเด็นปัญหาและจัดการกับประเด็นสำคัญที่อยู่ในวาระการดำเนินการเพื่อการพัฒนาของ ADB ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

13. นโยบายนี้ได้กำหนดขอบเขตของการประสานความร่วมมือกับ NGO ไว้กว้างๆอยู่ 3-ประการ-ได้แก่ การประสานความร่วมมือด้านกิจกรรมการช่วยเหลือทางวิชาการ (technical assistance - TA) และด้านเงินทุน การจัดทำแผนงานระดับประเทศ และการพัฒนานโยบาย ADB จะเสริมสร้างศักยภาพภายในขององค์กรให้เอื้อต่อการสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดในการทำงานกับ NGO ซึ่งแนวทางการพัฒนาดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้โดยการพัฒนากิจกรรมและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่

14. นโยบายนี้มีสิ่งเห็นบทบาทของ ADB ในการสนับสนุนการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB ภาครัฐบาลและภาคประชาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายนี้ได้กำหนดว่าการประสานความร่วมมือกับ NGO ในระดับประเทศต้องเป็นกระบวนการที่เป็นพลวัตร ที่ทั้ง 3 ภาคต้องมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อปลูกฝังการทำงานในลักษณะไตรภาคี อนึ่งนโยบายปี 2541 นี้ยังได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิง องค์กรและการเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานภาครัฐและ NGO

C. กลยุทธ์ ADB ในการลดปัญหาความยากจน และ NGO

15. เมื่อปี 2542 ADB ได้ให้การลดปัญหาความยากจนเป็นเป้าหมายที่สำคัญที่สุด และได้จัดทำแผนกลยุทธ์ระดับภูมิภาค ซึ่งตั้งอยู่บนทฤษฎีฐาน 3-ประเด็นที่เกี่ยวข้องกัน ได้แก่-การพัฒนาที่ยั่งยืนที่เอื้อประโยชน์แก่คนยากจน-การพัฒนาสังคม-และหลักธรรมาภิบาล ซึ่งทั้ง 3-ประเด็นนี้มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของ NGO ในงานด้านการพัฒนา ADB ตระหนักว่ากิจกรรมของ NGO จะมีผลเป็นอย่างมากต่อการดำเนินงานของ ADB ในอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนและตระหนักถึงความพยายามเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือไตรภาคี

16. เมื่อเดือนพฤษภาคม 2543 นาย Tadao Chino ประธาน ADB ได้แต่งตั้งคณะกรรมการระดับสูงเพื่อทบทวนการเตรียมการด้าน องค์กรของ ADB เพื่อการประสานความร่วมมือกับ NGO และเพื่อพิจารณาว่าการเตรียมการดังกล่าวพอเพียงต่อการดำเนินการตามภารกิจหลักของ ADB ในการลดปัญหาความยากจนหรือไม่ โดยคณะกรรมการระดับสูงได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจัดเตรียมรายงานนำเสนอ ซึ่งจะรวมอยู่ในรายงานฉบับสมบูรณ์ที่รับรองโดยประธานในเดือนกันยายน 2544 หลังจากการหารือ

⁵ ADB. 1998. *Cooperation Between Asian Development Bank and Nongovernment Organizations*. Manila

ทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างถี่ถ้วนแล้ว คณะทำงานได้นำประเด็นเรื่องประสบการณ์การทำงานระหว่าง ADB กับ NGO พิจารณาด้วย และรวมถึงการทบทวนการดำเนินงานและการประเมินผลอื่นๆ ที่ได้ทำการศึกษาในเรื่องการทำงานร่วมกันระหว่าง ADB และ NGO

17. คณะทำงานได้เสนอว่า ADB ควรเสริมสร้างศักยภาพของการจัดการองค์กรและกระบวนการสำหรับการหารือและการเจรจา ร่วมกับ NGO เพื่อให้มีความสำคัญต่อการพัฒนาที่ดำเนินอยู่หรือที่กำลังจะดำเนินงานของภาค NGO และ ADB สืบเนื่องจากข้อเสนอแนะจากการประชุมปี 2544 ADB ได้จัดตั้งศูนย์เครือข่าย NGO (NGOC) ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ภายใต้อาณาเขตของ ADB NGOC มีหน้าที่ในการเป็นศูนย์ประสานงานกลางระหว่าง ADB และ NGO ซึ่งได้แก่การเป็นจุดแรกที่ NGO สามารถติดต่อหากต้องการทราบข้อมูลหรือแนวทางการประสานความร่วมมือกับ ADB โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศูนย์ NGOC จะทำหน้าที่บูรณาการความรู้และประสบการณ์ของ NGO เข้ากับการดำเนินการของ ADB ในเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม กำหนดและพัฒนากลยุทธ์การประสานงาน และการพัฒนาศักยภาพของ ADB ในการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงรุกกับ NGOs

18. ตั้งแต่ที่ศูนย์ NGOC ได้ก่อตั้ง ศูนย์ NGOC ได้เริ่มพัฒนากลไกในการพัฒนากระบวนการหารือและการเจรจากับ NGO โดยในปี 2545 ได้มีการดำเนินการโครงการความช่วยเหลือทางวิชาการระดับภูมิภาค (Regional Technical Assistance initiative - RETA) เพื่อจัดทำกรอบการดำเนินการ การประสานความร่วมมือกับ NGO โดยจัดทำร่วมกันระหว่างผู้แทนจากกลุ่มภาคประชาสังคมและชุมชน หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน โครงการ RETA 6021 หรือ โครงการการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการเพื่อสร้างกรอบความร่วมมือ ADB-NGO (Technical Assistance for a Framework for ADB-NGO Cooperation) ได้รับการสนับสนุนงบประมาณโดยรัฐบาลออสเตรเลีย และสหราชอาณาจักร

19. กลยุทธ์ ADB ระยะกลาง (2544 - 2548) ได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาที่ทำให้ ADB จำเป็นต้องพัฒนาการประสานงานกับหน่วยงานพัฒนาอื่นๆ ซึ่งรวมถึง NGO กลยุทธ์ ADB ระยะกลาง (MTS) ยังได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนารูปแบบการทำงานร่วมกับ NGO ในลักษณะใหม่ ที่นอกเหนือจากรูปแบบที่ดำเนินการภายใต้โครงการ Japan Fund for Poverty Reduction (JFPR) นอกจากนี้ กรอบกลยุทธ์ระยะยาว (Long-Term Strategic Framework - LTSF) ยังได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานร่วมกับภาคภาคีอื่นๆ ในการพัฒนา เช่น ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน เพื่อรับรองการใช้ทรัพยากรด้านการพัฒนาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุด กรอบกลยุทธ์ระยะยาวยังได้ระบุว่า ADB จะต้องหาทางพัฒนาการประสานงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับ NGO ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ความร่วมมือนี้จะรวมถึงการเจรจา การให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน การมีส่วนร่วมโดยตรงในการวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลโครงการ

D. กิจกรรมความร่วมมือระหว่าง **ADB** และ **NGO** ที่ดำเนินการอยู่

20. ADB ได้ประสานงานกับ NGO ในหลายกิจกรรมอยู่แล้ว ดังนั้น ส่วนนี้ควรอ่านร่วมกับข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติงานที่ปรากฏอยู่ในเรื่องกรอบการดำเนินงาน

1. การเสริมสร้างการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ADB ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

21. ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา NGO ได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ซึ่งบทบาทของ NGO นั้นได้เป็นที่ยอมรับในชุมชน รัฐบาล ADB ธนาคารเพื่อการพัฒนา และองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ
22. จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบของ NGO นั้นก็คือ NGO ดำเนินการเป็นอิสระที่เชื่อมโยงช่วยในการประสานงานกับชุมชนและดำเนินงานสนองต่อความต้องการของชุมชน NGO ใช้วิธีการในลักษณะใหม่ๆ ในการพัฒนา ซึ่งช่วยให้โครงการก่อผลที่เป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง เสริมสร้างความโปร่งใสและหลักธรรมาภิบาล และช่วยเป็นปากเสียงให้กับกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มตกขอบต่างๆ
23. แนวทางปฏิบัติงานใหม่ที่ ADB ได้เริ่มนำมาใช้ในปี 2544 ได้เสนอแนะให้มีการปรึกษาหารือกับ NGO ในทุกขั้นตอน การวางแผนโครงการและการดำเนินงาน ในระหว่างโครงการและการเตรียมการให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ เจ้าหน้าที่ ADB ควรหารืออย่างสม่ำเสมอกับ NGO เพื่อเก็บข้อมูลและเพื่อรับทราบความคิดเห็นหรือแนวทางเลือกอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลหรือชุมชนที่จะได้รับผลโดยตรงจากกิจกรรมของ ADB ในกรณีที่เหมาะสม หรือเป็นไปได้ ควรให้ NGO เป็นที่ปรึกษา เพื่อช่วยในการดำเนินการ โครงการเงินกู้หรือโครงการช่วยเหลือทางวิชาการ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ ADB จะต้องหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึง NGO ในช่วงการประเมินผลโครงการด้วย
24. การเข้ามามีส่วนร่วมของ NGO ในโครงการของ ADB นั้นเพิ่มขึ้นจากต่ำกว่า 10% ในปี 2533 มาถึงมากกว่า 50% ภายในหนึ่งทศวรรษ การมีส่วนร่วมนั้นมักจะเป็นในลักษณะความสัมพันธ์แบบเชิงธุรกิจ (a client-consultant relationship) อย่างไรก็ตาม ใดก็ตาม NGO ที่ได้เข้าร่วมการวางแผน และการประเมินผลโครงการโดยมิได้รับการช่วยเหลือทางการเงินโดยตรงจาก ADB
25. โครงการ Japan Fund for Poverty Reduction (JFPR) ที่ได้จัดตั้งขึ้นในเดือนพฤษภาคม 2543 นั้นเป็นการให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อทำโครงการนำร่องในเรื่องการลดปัญหาความยากจนที่ใช้แนวทางปฏิบัติที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมและรูปแบบใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอื่นๆ ที่ ADB สนับสนุนอยู่ โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนโดยรัฐบาลญี่ปุ่น และ NGO ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และส่งแผนโครงการ และจัดการโครงการบางโครงการภายใต้ JFPR NGO ยังได้เป็นหน่วยงานดำเนินการโครงการ JFPR ซึ่งทั้งสามภาคีได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและวิธีการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการประสานงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย
26. NGO ยังได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการอื่นๆ ที่ได้รับการสนับสนุนด้านทุนจากผู้ให้ทุนที่ ADB รับเป็นผู้บริหารทุน อาทิ โครงการ Poverty Reduction Cooperation Fund ซึ่งได้รับการสนับสนุนโดยสหราชอาณาจักร และ Cooperation Fund in Support of the Formulation and Implementation of National Poverty Reduction Strategies ซึ่งได้รับการสนับสนุนโดยประเทศเนเธอร์แลนด์ นอกจากนี้ ศูนย์ NGOC กำลังจัดทำรายงานนำเสนอเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านการเงิน เพื่อดำเนินการโครงการใหม่ ที่นำเสนอโดย NGO ทั้งนี้ ศูนย์ NGOC ยังได้กำลังดำเนินการจัดทำคู่มือสำหรับการมีส่วนร่วมของ NGO ในโครงการต่างๆ แก่เจ้าหน้าที่สร้างความเข้าใจว่า NGO มีฐานะเป็น ผู้ร่วมงานมิใช่เพียงหน่วยงานดำเนินงานตามโครงการเท่านั้น

27. NGO มักจะมีส่วนร่วมต่อกรวางแผนโครงการต่างๆของ ADB ได้แก่ การประเมินความยากจนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Poverty Assessments - PPAs) และ การวางแผนโครงการและกลยุทธ์ของประเทศ (Country Strategy and Programs - CSPs) การปรึกษาหารือกับภาครัฐบาล NGO หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องนั้นกลายมาเป็นกระบวนการสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาในนโยบายและแนวทางการดำเนินงานของ ADB ในเรื่องพลังงาน สิ่งแวดล้อม การตรวจสอบ และเรื่องน้ำ การหารือร่วมกับ NGO นั้นเป็นส่วนสำคัญในการประชุมประจำปีของ ADB โดยได้เปิดโอกาสให้ NGO เข้ามาส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในประเด็นด้านนโยบายหรือโครงการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กับผู้แทนประเทศ เจ้าหน้าที่ระดับสูง และผู้บริหาร ADB อนึ่ง การเดินทางไปร่วมประชุมของคณะผู้แทนประเทศ ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ NGO สามารถอภิปรายได้อย่างกว้างขวางในประเด็นต่างๆได้

28. ในปี 2545 NGOC ได้จัดทำกรหมุนเวียนเจ้าหน้าที่ (rotational assignment) เป็นระยะเวลาครั้งละ 5- เดือนแก่สมาชิก Asian NGO Community ซึ่งจะเป็จุดเริ่มต้นของแผนงานการให้บุคลากรของ NGO เข้ามาร่วมงานอย่างใกล้ชิดกับ ADB และอาจขยายการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าว โดยส่งเจ้าหน้าที่ ADB ไปประจำที่สำนักงานของ NGO ตามประเทศต่างๆ อีกด้วย

2. การเสริมสร้างความโปร่งใส และปฏิสัมพันธ์โดยการเข้าถึงข้อมูล

29. ADB ตระหนักว่าปัจจัยสำคัญที่จะเสริมสร้างการประสานความร่วมมือกันนั้น อยู่ที่การสื่อสารที่ดี ระหว่างกัน ADB จึงได้เริ่มดำเนินการเพื่อพัฒนาการเผยแพร่ข้อมูลและพัฒนาการสื่อสารระหว่างหน่วยงานที่สนใจและเกี่ยวข้อง

30. ตัวอย่างเช่น สำนักงาน ADB ประจำประเทศต่างๆได้พยายามพัฒนาศักยภาพในการเผยแพร่ข้อมูลให้แก่ NGO และสังคมโดยรวม ซึ่งได้แก่ การจัดทำจดหมายข่าว web sites ห้องสมุด และแผ่นพับ อนึ่ง สำนักเลขานุการ สำนักงานกลาง และหน่วยงานอื่นๆ ของ ADB ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการขึ้นเป็นครั้งคราวโดยเปิดโอกาสให้ NGO เข้ามามีส่วนร่วม

31. เมื่อเดือนกันยายน 2544 ADB ได้จัดทำจดหมายข่าว *Partnership Newsletter* ออกมาเป็นฉบับแรกซึ่งเป็นจดหมายข่าวภาคอิเล็กทรอนิกส์สำหรับ NGO จดหมายข่าวนี้ออกปีละ 6-ครั้งและมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายของ ADB โครงการต่างๆ การประชุม เอกสารสิ่งพิมพ์ และโอกาสด้านการศึกษา และการฝึกอบรมในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก อนึ่ง *Partnership* ถือได้ว่าเป็นเอกสารฉบับล่าสุดที่ ADB เผยแพร่ให้แก่สาธารณะ⁶

32. NGOC ยังได้รับผิดชอบส่วนหนึ่งของ web site ของ ADB เพื่อรายงานประเด็นและการดำเนินงานสำคัญภายใต้การประสานความร่วมมือระหว่าง ADB ภาครัฐ และ NGO โดย web site จะรายงานลักษณะการทำงานระหว่าง NGO และ ADB และวาระการประชุมหรือ รายงานประจำปีในเรื่องการประสานความร่วมมือกับ NGO รายงานทางวิชาการ บทความ นโยบาย คำกล่าว และเอกสารอื่นๆ

⁶ ในเดือนเมษายน 2545ADB ได้จัดทำแผ่นพับฉบับปรับปรุงในเรื่องการประสานความร่วมมือกับ NGO และเพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่ NGO ที่สนใจในการดำเนินงานร่วมกับ ADB

33. NGOC ยังให้บริการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม โดยส่ง email มาที่ ngoordinator@adb.org ซึ่งทาง NGOC จะตอบการสอบถามข้อมูลดังกล่าวทันที

34. นโยบายของ ADB ด้าน Confidentiality and Disclosure of Information สนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับงานของ ADB และกิจกรรมต่างๆของ ADB นโยบายนี้มีผลบังคับใช้ ในปี 2538 และมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการเจรจาในประเด็นเรื่องนโยบาย การดำเนินงาน และเปิดประเด็นมุมมองในเรื่องต่างๆ สิ่งสำคัญของนโยบายนี้เพื่อสนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูล อนึ่ง เอกสารรายงานต่าง ๆ นั้นสามารถเผยแพร่สู่สาธารณะได้ตามความต้องการของผู้ที่สนใจ ยกเว้นในกรณีที่มีข้อจำกัดทางกฎหมายที่บัญญัติไว้หรือมีความจำเป็นอื่น ๆ ที่ไม่สามารถเผยแพร่ได้ อย่างไรก็ตาม เอกสารของ ADB อีกจำนวนมากที่เผยแพร่สู่สาธารณะตามห้องสมุดกว่า 160 แห่ง และปัจจุบันรวมถึงศูนย์ข้อมูล NGO อีกด้วย

35. ADB โดยสำนักงานประสานงานหน่วยงานภายนอก (Office of the External Relations) ได้ออกแถลงข่าวกิจกรรม ADB แก่สื่อมวลชน ซึ่งในงานแถลงข่าวนั้น ADB ได้รายงานการมีส่วนร่วมของ NGO ในโครงการ และการวางนโยบายต่างๆของ ADB การแถลงข่าวเป็นวิธิต่างที่สำคัญที่ ADB จะได้เผยแพร่ข้อมูลกิจกรรมแก่สาธารณะ และแก่ NGOs ภาคธุรกิจ และภาคีด้านการพัฒนาอื่นๆ

3. การพัฒนาศักยภาพของ ADB เพื่อการประสานความร่วมมือกับ NGO

36. ภารกิจของ NGOC ได้แก่การสร้างความตระหนักและจิตสำนึกของเจ้าหน้าที่ ADB ในประเด็นปัญหาต่างๆของ NGO และพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในการประสานความร่วมมือกับผู้แทน NGO อย่างมีประสิทธิภาพ ในระหว่างปี 2546 NGOC และ ฝ่ายงบประมาณ บุคคล และทรัพยากรมนุษย์ (Budget, Personnel and Human Resources Division) ได้จัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่จำนวน 4 ครั้ง ในเรื่องการทำงานร่วมกับ NGO ณ สำนักงานใหญ่ และสำนักงานประจำประเทศต่างๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดริเริ่ม โครงการฝึกอบรมระยะยาวที่ผู้แทนจาก NGO และหน่วยงานราชการจะสามารถเข้าร่วมเป็นครั้งคราว อนึ่ง ในปี 2546 ADB ได้ดำเนินการฝึกอบรมในลักษณะเดียวกันแก่เจ้าหน้าที่ในเรื่องการพัฒนาที่เน้นการมีส่วนร่วม

37. ADB ยังได้จัดตั้งเครือข่ายภายในสำหรับเป็นจุดประสานงานกลางกับ NGO ในสำนักงานประจำภูมิภาค 5 สำนักงาน คณะทำงานประจำประเทศ สำนักงานประจำประเทศ และหน่วยงานของ ADB อื่นๆ ตั้งแต่ปี 2544 ADB ได้เพิ่มจำนวนบุคลากรเพื่อเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์กับ NGO โดยการจัดตั้ง NGOC (ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ระดับ Professional 3 คน) และเจ้าหน้าที่ประสานงาน NGO ซึ่งทำงานให้กับสำนักงานประสานงานกับหน่วยงานภายนอก (Office of External Relations) และ NGOC

4. การเสริมสร้างศักยภาพของ NGO และการให้ความช่วยเหลือ องค์กร (Institutional Support)

38. ADB ได้ให้การสนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพของ NGO โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และองค์ความรู้ในการประชุมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ และกิจกรรมการฝึกอบรม โครงการเงินกู้ที่สนับสนุนโดย ADB และโครงการความช่วยเหลือทางวิชาการ (TA) ที่รวมอยู่ในกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพด้านการจัดการและการดำเนินงานของ NGO ตัวอย่างโครงการความช่วยเหลือทางวิชาการได้แก่ การสนับสนุน NGO สตรี 7 ประเทศ จำนวน 180 แห่งเพื่อพัฒนาระบบการวางแผน การติดตามและประเมินผลโครงการ ADB ยังได้ร่วมให้การสนับสนุนทางการเงินสำหรับการจัดทำเอกสารเรื่อง *Investing in*

Ourselves: Giving and Fund Raising in Asia ซึ่งจัดพิมพ์ในปี 2544 โดย Asia Pacific Philanthropy Consortium เอกสารดังกล่าวเขียนโดยกลุ่ม NGO และมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุน NGO หาแหล่งเงินทุนที่หลากหลาย นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพอื่นๆแก่ประเทศสมาชิกที่ดำเนินการอยู่และหรืออยู่ในระหว่างเริ่มดำเนินการ

5. การเสริมสร้างศักยภาพการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และ NGO

39. นโยบาย ADB ปี 1998 ในเรื่องการประสานความร่วมมือกับองค์กรพัฒนาเอกชนได้กล่าวไว้ว่า “จะต้องดำเนินการ การพัฒนาองค์กร และ การเสริมสร้างศักยภาพของภาครัฐ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ NGO” นโยบายดังกล่าวยังได้ระบุว่า “การประสานความร่วมมือกับ NGO ในระดับประเทศจะต้องเป็นกระบวนการที่เป็นพลวัตรที่ ADB หน่วยงานภาครัฐ และ NGOs จะต้องมีส่วนร่วม และ ADB จะต้องดำเนินการเพื่อปลูกฝังความสัมพันธ์ลักษณะไตรภาคีระหว่าง ADB NGO และภาครัฐบาล”⁷ ซึ่งในทุกขั้นตอนการดำเนินงาน ตั้งแต่การประเมินสถานการณ์ความยากจน โครงการและกลยุทธ์ของประเทศ (CSPs) ไปถึงเรื่องการวางแผนและการดำเนินงานกิจกรรมที่ ADB สนับสนุน ADB จะต้องพยายามรักษาการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและ NGO ของประเทศสมาชิก (DMCs) นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ ADB จะต้องเข้าร่วมการประชุมระหว่างภาครัฐกับ NGO หรือผู้แทนชุมชน เป็นครั้งคราว เพื่อช่วยแก้ไขปัญหอันเกิดจากความแตกต่างหรือความเห็นที่ไม่ตรงกันที่ อาจเกิดขึ้นได้ เพื่อพัฒนาความเข้าใจอันดีและการทำงานร่วมกันเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหที่เป็นรูปธรรมได้

6. การต่อขอความร่วมมือที่มีอยู่

40. ADB ได้พยายามเป็นอย่างมากในการเสริมสร้างและขยายความร่วมมือกับ NGO เพื่อการพัฒนา (Developmental NGOs) ซึ่งในช่วง 2 -3 ปีที่ผ่านมาได้เห็นความก้าวหน้าอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ต้องพัฒนาอีกมากเพื่อที่ ADB จะได้รับทักษะ และข้อเสนอของ NGO เพื่อพัฒนา การดำเนินงานของ ADB ภายในกรอบการดำเนินงานนี้เอง ที่เสนอให้ทุกหน่วยงานของ ADB ดำเนินการกิจกรรมดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจากประสบการณ์ที่ผ่านมาเห็นได้ว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ADB และ NGO จะพัฒนาได้โดยการเสริมสร้างศักยภาพองค์กรและองค์ความรู้ในเรื่องวิธีการสร้างปฏิสัมพันธ์กับภาค NGO

E. การพัฒนากรอบการประสานความร่วมมือ

41. กรอบการดำเนินงานนี้เป็นผลจาก RETA 6021 หรือโครงการการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการระดับภูมิภาค (Regional Technical Assistance Initiative - RETA) ซึ่งได้เปิดเวทีให้มีการเจรจาระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างกว้างขวางตามด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการประชุมหรือเป็นระยะเวลาหลายเดือน เจ้าหน้าที่ ADB และผู้แทนจาก กลุ่ม NGO หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจากทั่วภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกได้มีฉันทามติในเรื่องวิธีการพัฒนาการประสานความร่วมมือเพื่อต่อสู้ปัญหาความยากจน ดังร่างแผนกระบวนการหรือตามภาคผนวก 1

⁷ ADB. 1998. *Cooperation Between Asian Development Bank and Nongovernment Organizations*, p. 34. Manila.

III. วิสัยทัศน์

42. กรอบการดำเนินการเพื่อการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB หน่วยงานภาครัฐ และ NGO ตระหนักว่า NGO จะมีบทบาทที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการการพัฒนา และสามารถลดปัญหาความยากจนที่มุ่งเน้นการเจริญเติบโตที่เอื้อประโยชน์แก่กลุ่มคนยากจน (pro-poor sustainable growth) การพัฒนาสังคม (social development) และหลักธรรมาภิบาล (good governance) ประสบความสำเร็จได้ อย่างไรก็ตาม ผลของความพยายามในการลดความยากจนจะสามารถพัฒนาไปได้ คืออย่างยิ่งหากทุกภาคีประสานความร่วมมือกัน

43. การประสานความร่วมมือที่เน้นอยู่ที่การมีความเข้าใจ และความมุ่งมั่นที่ดี ซึ่งทุกฝ่ายต่างก็มีบทบาทต่อความสำเร็จอย่างเสมอกัน อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างภาคีทั้ง 3 ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน-นั้น-ไม่สมดุลเท่าไร-ซึ่งความไม่สมดุลนี้เองที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของ NGO ในด้านการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

44. ความพยายามในการลดปัญหาความยากจนที่ทั้ง ADB และรัฐบาลจะสัมฤทธิ์ผลได้โดยการประสานความร่วมมือกับ NGO อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ กรอบความร่วมมือนี้จะสร้างและขยายโอกาสสำหรับการประสานความร่วมมือในลักษณะไตรภาคี เพื่อรับรองว่านโยบาย โครงการ แผนงานของ ADB จะสะท้อนประโยชน์และดึงข้อเด่นของทั้ง 3 ภาคีเข้าด้วยกัน

45. กรอบการดำเนินการเพื่อการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB หน่วยงานภาครัฐ และ NGO มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งความสัมพันธ์ไตรภาคีระหว่าง ADB หน่วยงานภาครัฐ และ NGO เนื่องจากทุกภาคีจะมีบทบาทที่แตกต่างกันไปในการพัฒนา และ เนื่องจากตระหนักว่าความสัมพันธ์นี้มีโอกาสที่จะมีคุณภาพได้ กรอบการดำเนินงานนี้ จะมุ่งพยายามหาวิธีการที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ADB และ NGO และ ระหว่าง NGOs และภาคีรัฐบาล ซึ่งการพยายามนี้ช่วยกระบวนการพัฒนาและจะนำไปสู่ผลการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

46. ADB จะมีบทบาทหลักในการช่วยเสริมสร้างการประสานความร่วมมือระหว่าง NGO และหน่วยงานภาครัฐ และพัฒนาประสิทธิภาพการพัฒนาของ ADB เอง โดยการขยายการประสานความร่วมมือกับ NGO

47. เป้าหมายโดยรวมของ กรอบการดำเนินงานเพื่อการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB หน่วยงานภาครัฐ และ NGO (*ADB-Government-NGO Cooperation: A Framework for Action*) นั้นคือ

การพัฒนาการประสานความร่วมมือกันระหว่างธนาคารพัฒนาเอเชีย NGO และ ภาครัฐบาล เพื่อลดปัญหาความยากจนในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก โดยความพยายามร่วมกันในการสนับสนุนการเจริญเติบโตที่ยั่งยืนที่เอื้อประโยชน์แก่กลุ่มคนยากจน การพัฒนาทางสังคม และหลักธรรมาภิบาล.

IV. ประเด็นปัญหาและความท้าทาย

48. จะเห็นได้ว่าในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การปรึกษาหารือและการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับประเด็นปัญหาและความท้าทายในเรื่องการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB หน่วยงานภาครัฐ และ NGO⁸

A. ความจำเป็นในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ ADB สนับสนุน

1. โครงการ

49. NGO ควรมีส่วนร่วมในทุกระบวนการของโครงการ โดยควรเน้นการให้ NGO และชุมชนที่ อาจได้รับผลกระทบเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิดและการวางแผนโครงการสนับสนุนโดย ADB และควรเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่าง NGO และหน่วยงานภาครัฐในการพิจารณาโครงการ NGO มิควรเป็นแค่เพียงที่ปรึกษาโครงการแต่ควรช่วยการสร้างจิตสำนึกและการเผยแพร่ข้อมูล และสร้างเครือข่ายเพื่อช่วยสร้างฉันทามติระหว่างหน่วยงานต่างๆ

50. ทั้งนี้ NGO ควรแสดงความต้องการในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อกำหนดหรือปฏิรูปนโยบายกับรัฐบาลและสถาบันทางการเงินระหว่างประเทศ เนื่องจาก NGO ได้แสดงความสนใจเป็นอย่างยิ่งต่อนโยบายการกู้ยืมเงิน โครงการเงินกู้ หรือเงื่อนไขการชำระเงินกู้ ซึ่งจะมีผลต่อกลุ่มภาคีต่าง ทั้งนี้ การแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิรูปในประเด็นเฉพาะหนึ่งๆนั้น จะสามารถช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ได้ และสามารถเปิดโอกาสในการเจรจาระหว่างภาคีสำคัญ

51. นอกจากนี้ ถึงแม้ว่า ADB ได้จัดตั้งระบบการตรวจติดตามและประเมินผลโครงการ กระบวนการดังกล่าวอาจจะไม่ได้เปิดโอกาสให้กลุ่มบุคคล กลุ่มเป้าหมายบางกลุ่ม หรือภาคีอื่นๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ ฉะนั้น ADB จะสามารถพัฒนากิจกรรมการตรวจติดตามและประเมินผลโดยการให้กลุ่มดังกล่าวนั้นเข้ามามีส่วนร่วม และขณะเดียวกัน การมีส่วนร่วมของภาคีอื่นๆ ในการตรวจติดตามและประเมินผลจะเป็นการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับผลของโครงการและกิจกรรมการตรวจติดตามและประเมินผลของโครงการ ADB ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสนับสนุนผู้แทนรัฐบาลในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจติดตามและประเมินผล ร่วมกับภาคประชาสังคม

52. การขาดการเข้าถึงฐานข้อมูลโครงการอันรวมถึงกิจกรรมของ ADB นั้นจะเป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคภาคีต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการตรวจติดตามและประเมินผล

⁸ (i) จากการประชุมกลุ่มย่อยในการประชุมปฏิบัติการระดับภูมิภาคและการประชุมเพื่อร่างกรอบ ๗ สำนักงานใหญ่ ADB (November 2002); (ii) "Past NGO submissions and Input to ADB on ADB-NGO Cooperation", เวทีปราศรัย NGO เรื่อง ADB (November 2002); (iii) จากการประชุมกลุ่มย่อยในการประชุมปฏิบัติการระดับภูมิภาคและระดับประเทศ (June-October 2002); (iv) ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมเวทีอภิปราย ๗ การประชุมประจำปี ADB ครั้งที่ 35 ที่เมืองเซียงไฮ้ (May 2002); (v) *Recommendations for Strengthening ADB-NGO Dialogue and Cooperation*, รายงานเพื่อเสนอ ADB โดย the Asian NGO Coalition for Agrarian Reform and Rural Development (March 2002); (vi) ADB, *Report of the Task Force on Institutional Arrangements for Cooperation with Non government Organizations* (September 2001); (vii) "New NGO Center at ADB", Forum Briefer 01-17, เวทีปราศรัย NGO เรื่อง ADB (April 2001); and (viii) ADB, *Special Evaluation Study on Participatory Development Processes in Selected Asian Development Bank Projects in Agriculture, Natural Resources, and Social Infrastructure Sectors* (February 2001).

2. การวางแผนโครงการ

53. ถ้าหาก NGO ทั้งระดับชุมชนและระดับประเทศได้มีโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาและการลดปัญหาความยากจน ซึ่งรวมถึงโครงการและกลยุทธ์ระดับชาติ (CSPs) โครงการดังกล่าวจะเข้าถึงประเด็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้หลากหลายยิ่งขึ้น เพื่อจากประสบการณ์ องค์ความรู้ ความชำนาญการและเครือข่ายของ NGO⁹

3. นโยบาย

54. จากประสบการณ์ที่ผ่านมา การวางนโยบายที่ได้เน้นการมีส่วนร่วมของหลายฝ่ายนั้นจะทำให้กฎหมาย และกฎระเบียบที่ออกมานั้นมีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับจากสาธารณะมากขึ้น อย่างไรก็ตาม มีเพียงรัฐบาลของไม่กี่ประเทศเท่านั้นที่ให้ NGO เข้ามามีส่วนร่วมในการวางนโยบาย กฎหมาย หรือกฎระเบียบหลักๆของประเทศ ซึ่งสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ NGO มิได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมการวางแผนนโยบายประเทศดังกล่าวนั้นก็คือความไม่คุ้นเคยกับระบบและกระบวนการของรัฐบาลด้านการออกนโยบายหรือกฎหมาย

B. ความจำเป็นในการเพิ่มความโปร่งใสและปฏิสัมพันธ์โดยการเข้าถึงข้อมูล

55. กิจกรรมการเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะของ ADB อาทิ โดยผ่านทาง web site ของ ADB เอกสารสิ่งพิมพ์ แถลงข่าว เครือข่ายห้องสมุด วิทยุ และวิธีการสร้างความตระหนัก อย่างไรก็ดี ถึงแม้ว่าจะมีความพยายามในการเผยแพร่ข้อมูลเพียงใด ก็ยังมีความไม่เข้าใจในเรื่องการดำเนินงานของ ADB ในประเทศต่างๆอยู่ สาเหตุเป็นเพราะข้อมูลเกี่ยวกับ ADB และการดำเนินงานของ ADB นั้นยังไม่มีเป็นภาษาท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งส่งผลให้เกิดความการความรู้และความตระหนักถึงการดำเนินงานของ ADB และ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการบางโครงการสามารถแปลได้ โดยส่วนมากใช้งบประมาณด้านความช่วยเหลือทางวิชาการ (TA) จาก ADB

56. นอกจากนี้ ข้อมูลด้านกระบวนการและแผนด้านการตัดสินใจของ ADB ยังมีอยู่อย่างจำกัด อาทิ ในขณะที่ ADB ได้ให้คำปรึกษาในเรื่องนโยบายต่างๆ ผลของการดำเนินงานดังกล่าวและกระบวนการในการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ก่อนที่จะรายงานต่อคณะกรรมการบริหาร ADB เพื่อรับการอนุมัตินั้นยังไม่ชัดเจน

57. นอกจากนี้ ADB ยังมีข้อมูลของ NGO ไม่มากพอ อันได้แก่ข้อมูลขอบเขตการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในประเด็นด้านการพัฒนา ความสัมพันธ์กับรัฐบาล ศักยภาพ และความชำนาญการ ฉะนั้น เมื่อ ADB ต้องการหาภาคีร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาหนึ่งๆ ไม่ว่าจะเป็โครงการ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับด้านนโยบาย ADB จึงไม่อยู่ในสถานะที่สามารถระบุหน่วยงานที่มีศักยภาพในการประสานความร่วมมือ ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการโดยรวม

⁹ แนวทางใหม่ด้านการดำเนินงานทางธุรกิจของ ADB ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าต้องมีการหารือกับภาคีต่างๆ อันรวมถึงภาคประชาสังคม และในช่วงระหว่างการร่างรายงานโครงการและกลยุทธ์ประเทศ (CSP) และการดำเนินโครงการ ซึ่งการประสานงานเพื่อหาทุนภายนอกและการดำเนินงานตาม CSP นั้นจะต้องรวมดำเนินการกับรัฐบาลประเทศ DMC และภาคประชาสังคม

58. ถึงแม้ว่า ADB ได้ทำงานร่วมกับ NGO มากกว่า 20 ปีแล้ว-ศักยภาพด้านการจัดการและแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการมีส่วนร่วมของ NGO ในการดำเนินงานของ ADB และบทเรียนที่ได้รับมาจากโครงการ ที่ผ่านๆมา ยังคงมิได้รับ การพัฒนา เท่าที่ควร การขาดข้อมูล ที่พอเพียง และ มีประสิทธิภาพ ในเรื่องการประสานงานกับ NGO ทำให้ศักยภาพ ADB ในการที่จะเรียนรู้จากบทเรียนที่ได้จากการดำเนินงานที่ผ่านมานั้นลดลง นอกจากนี้ ยังมีความจำเป็นที่จะเก็บรวบรวมและประเมินบทเรียนดังกล่าวจากผู้สนับสนุนด้านการงบประมาณอื่นๆ (Donors) ที่ประสานงานกับ NGOs

59. โดยรวมแล้ว ในการดำเนินงานตามกรอบฯ ADB ควรทำงานกับผู้สนับสนุนด้านงบประมาณอย่างใกล้ชิดมากขึ้น และพยายามเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านๆมา ในแต่ละประเทศ ADB ควรสร้างเครือข่ายกับองค์กรพัฒนาระหว่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในการประสานความร่วมมือกับ NGO

C. ความจำเป็นในการเสริมสร้างศักยภาพเพื่อสนับสนุนการประสานความร่วมมือระหว่างภาคีต่างๆ

60. ADB ยึดมั่นในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประเทศในโครงการความช่วยเหลือต่างๆ ที่ ADB ดำเนินการกับแต่ละประเทศ ซึ่งการเสริมสร้างความมีส่วนร่วมนี้จะสัมฤทธิ์ได้หาก NGO ได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาโครงการดังกล่าวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม อุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้การเสริมสร้างศักยภาพเพื่อการประสานงานระหว่าง ADB ภาครัฐ และ NGO ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากการขาดความเข้าใจซึ่งกันและกัน การขาดความผูกมัด ทรัพยากรและโอกาสในการประสานงานกันอย่างแท้จริง นอกจากนี้ กลไกที่สามารถรับรองการเจรจา ความโปร่งใส และความเชื่อถือได้ของภาคีต่างๆนั้นยังมีไม่พอเพียงนัก การขาดความเข้าใจและการยอมรับในบทบาทและประโยชน์ที่ภาคีต่างๆมีต่อกระบวนการพัฒนานั้นทำให้ภาคีต่างๆไม่สามารถร่วมมือกันได้ ประกอบกับการขาดมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในการให้ภาคีต่างๆเข้ามามีส่วนร่วม ดังนั้น ทั้ง ADB และภาครัฐจึงต้องให้ความสนใจและความพยายามอย่างพอเพียง เพื่อเปิดโอกาสให้ NGO เข้ามาเป็นภาคีเพื่อการพัฒนาอย่างเต็มตัว และเพื่อสร้างและพัฒนาความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

61. มิใช่ทุก NGO ที่มีศักยภาพพอในการที่จะเข้ามาภาคีด้านการพัฒนาอย่างเต็มตัว ในหลายประเทศ NGO ยังไม่ได้พัฒนา กลไกที่มีประสิทธิภาพในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือการสร้างเครือข่ายเพื่อการเข้ามาหารือร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย รัฐบาล องค์กรความช่วยเหลือระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานด้านการพัฒนาอื่นๆ เนื่องจาก NGO ส่วนใหญ่มักจะมุ่งเน้นที่จะทำกิจกรรมด้านการพัฒนาหลักของตนเท่านั้นและยังขาดทรัพยากรทั้งทางด้านบุคคลและการเงินพอที่จะพัฒนาความสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรระหว่างประเทศ อาทิ ADB ยกเว้นในกรณีที่เป็นกรณีที่ทำให้ที่ปรึกษาสำหรับกิจกรรมที่ได้รับสนับสนุนทางการเงิน ศักยภาพในการจัดการและเชิงองค์กรยังเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประสิทธิภาพของ NGO ยังไม่ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง NGO ในระดับชุมชนที่ยังขาดงบประมาณในการจ้างบุคลากร การพัฒนาและการดำเนินงานโครงการ และการสร้างเครือข่ายซึ่งการที่ NGO ไม่มีเครือข่ายระหว่างกัน และ การไม่มีหน่วยงานกลางที่ทำให้ NGO ไม่สามารถร่วมกันระบุประเด็นปัญหาที่ NGO ประสบอยู่ และ ทำให้ไม่มีศักยภาพในการประสานหรือต่อรองกับหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ NGO ไม่สามารถร่วมมือประสานงานกันได้เนื่องจากการแข่งขันระหว่างกัน

62. ดังนั้น ประเด็นที่สำคัญจึงอยู่ที่การเลือกเฟ้น NGO ที่จะเข้ามาเป็นภาคีหลักกับ ADB เพื่อสร้างหลักประกันว่า ความร่วมมือกันนั้น จะเป็น ความร่วมมือที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นการดำเนินการเลือก NGO ที่เหมาะสมนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ง่ายต่อเจ้าหน้าที่ ADB

การขาดการวิเคราะห์อย่างเพียงพอ จะทำให้ไม่สามารถรับทราบถึงข้อมูลว่า NGO เป็นกลุ่มใด ซึ่งบาง NGO อาจจะเป็นกลุ่มเพื่อการพัฒนา ในขณะที่บางกลุ่มอาจจะเป็นกลุ่มทางการเมือง

D. ความจำเป็นในการเสริมเสถียรภาพความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและ NGO

63. โดยส่วนมาก NGO มักจะดูเหมือนเป็นเพียงหน่วยงานดำเนินงานโครงการ หรือพวกกลุ่มเฟื่องฟูที่คอยจะสร้างแต่ปัญหา รัฐบาลหลายประเทศ ยังคงมีความไม่ไว้วางใจใน NGO และพยายามที่จะควบคุม NGO ซึ่งการที่ NGO และรัฐบาลต่างไม่มีความไว้วางใจซึ่งกันและกันทำให้ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถสื่อสารกันได้ และมักจะก่อให้เกิดการเผชิญหน้าระหว่างกันมากกว่าความพยายามที่จะประสานงานกันแต่โดยดี ปัญหาดังกล่าวทำให้ NGO ไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาระดับชาติได้เท่าใดนัก

64. รัฐบาลบางประเทศไม่มีกรอบด้านกฎหมาย การเก็บภาษีอากร และกฎระเบียบอื่นๆที่เอื้อและโปร่งใสต่อการดำเนินงานของ NGO ซึ่ง NGO และรัฐบาลประเทศสมาชิกหลายประเทศ ได้แสดงความสนใจในการพัฒนารอบดังกล่าวเพื่อส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล และ NGO โดยการช่วยเหลือของ ADB หรือผู้ให้ทุนอื่นๆ

65. ประเทศส่วนใหญ่ยังขาดกลไกเชิงสถาบันที่จะเปิดโอกาสให้ NGO เข้ามามีส่วนร่วมและดำเนินการหารือในลักษณะเปิดหรือในลักษณะที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม (Participatory Manner) โดยมากแล้ว รัฐบาลยังขาดกลไกที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพในเรื่องการเจรจากับ NGO ทั้งในระดับชาติ (ได้แก่การประสานงานกับกระทรวงหรือกรม) หรือในการประสานงานกับภาคต่างๆ อาทิ ภาคการศึกษา สิ่งแวดล้อม หรือสาธารณสุข

66. จนถึงปัจจุบันนี้ องค์ระหว่างประเทศที่ให้ช่วยเหลือทางการเงินยังมีได้ประสานร่วมกับรัฐบาลต่างๆอย่างพอเพียงในการรับรองบทบาทของ NGO ในเรื่องนโยบายหรือโครงการ หรือในเรื่องการวางแผนการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาว่าจะดำเนินการในภาคใด หรือในเรื่องที่เกี่ยวกับการประสานงานด้านการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

V. การตระหนักถึงการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB ภาครัฐ และ NGO

67. เมื่อผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้าร่วมการประชุมเพื่อร่างกรอบการดำเนินงาน (write-shop) ซึ่งได้กำหนด และอภิปรายกันอย่างกว้างขวางในเรื่องข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมได้ระบุสมมติฐานและความเสี่ยงที่พึงเกิดขึ้นได้จากการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ ซึ่ง ADB ได้ทำบันทึกการประชุมฉบับสมบูรณ์ แต่ ณ ที่นี้ ขอกล่าวประเด็นสำคัญโดยสรุปดังนี้

- ความพยายามของ ADB ในการเสริมสร้างการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB หน่วยงานภาครัฐ และ NGO ในอดีตและที่ดำเนินการอยู่ ผู้เข้าร่วมประชุมฯ ได้กล่าวถึงความพยายามในการเสริมสร้างความร่วมมือที่ ADB ได้และกำลังดำเนินการ ซึ่งประเด็นนี้ได้รวมอยู่ในกรอบการดำเนินการ เนื่องจากกรอบฯมิได้มีขึ้นเพื่อเริ่มดำเนินการสิ่งใหม่ๆ แต่จะเป็นการเสริมสร้างศักยภาพกิจกรรมที่ทำอยู่และขยายการปฏิบัติให้ทั่วทั้งองค์กร

- ความจำเป็นในการสร้างวิธีการดำเนินงานในลักษณะต่างๆกันเพื่อให้เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น ศักยภาพ ประเภท จำนวนสมาชิก และภารกิจที่หลากหลายของ NGO ทัศนคติรัฐบาลที่แตกต่างกันไปต่อ NGO และศักยภาพในการประสานงานกับ สภาวการณ์ทางกฎหมายที่แตกต่างอย่างมาก งานของ ADB ในภูมิภาคนั้นๆ เป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถใช้วิธีการที่ใดเพียงวิธีเดียวในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างสามภาคีได้ กระทั่งวิถีทางที่ดูเหมือนจะสามารถดำเนินงานได้ง่ายๆและไม่สลับซับซ้อนเท่าใดนักก็อาจจะไม่ประสบความสำเร็จสำหรับบางประเทศหรือบางจังหวัดหรือรัฐในประเทศได้ ฉะนั้น การดำเนินงานตามข้อเสนอแนะตามกรอบฯนี้จะต้องปรับให้เหมาะสมกับปัจจัยต่างๆ ซึ่งรวมถึงการตรวจติดตามและประเมินผลกรอบประจำปี และการทบทวนกรอบฯตามผลการประเมินนั้นอีกด้วย
- วิธีการดำเนินการที่ไม่รีบเร่งแต่รอบคอบ ด้วยเหตุผลในลักษณะเดียวกันกับที่ได้กล่าวไว้แล้ว และเนื่องจากทรัพยากรนั้นมีอยู่อย่างจำกัด มิใช่ทุกกิจกรรมที่ได้เสนอแนะในโครงการจะต้องทำทันทีและทุกๆที่ การดำเนินงานตามกรอบฯนี้ควรใช้เวลา
- ทรัพยากรที่มีอยู่ ผู้เข้าร่วมประชุมฯได้พิจารณาข้อจำกัดด้านการเงินและทรัพยากรบุคคลในงานการเสริมสร้างการประสานความร่วมมือ ซึ่งภาคีทั้ง 3 จะต้องช่วยสนับสนุนด้านการเงินและบุคลากร โดย ADB จะยังคงการดำเนินงานของคณะทำงานเพื่อประสานความร่วมมือกับ NGO ที่ประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ตาม รัฐบาล และ NGO จะต้องให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรดังกล่าว ซึ่งควรมากกว่าที่เคยให้ในอดีต
- บทบาทของรัฐบาลที่จำเป็น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ADB และ NGO อย่างไรก็ดี ด้วยเหตุผลลักษณะเชิงองค์กรของ ADB การที่ NGO จะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจนได้นั้นจะกระทำได้หากรัฐบาลเข้ามาเป็นหนึ่งในความสัมพันธ์ไตรภาคี

VI. แผนการดำเนินงานระยะกลาง

68. กรอบการดำเนินงานได้เสนอกิจกรรมหลักในการเสริมสร้างพัฒนาการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB ภาครัฐ และ NGO ซึ่งกิจกรรมที่เสนอนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะกว้างๆ (ซึ่งบางกิจกรรมอาจจะซ้ำซ้อนกันอยู่บ้าง) ดังนี้
- การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆในกิจกรรมที่สนับสนุนโดย ADB
 - การเสริมสร้างความโปร่งใสและปฏิสัมพันธ์โดยการเข้าถึงข้อมูล
 - การพัฒนาศักยภาพของ ADB ในการประสานงานกับ NGO
 - การเสริมสร้างศักยภาพ NGO และการให้การสนับสนุนเชิงสถาบัน
 - การเสริมสร้างการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและ NGO
69. กิจกรรมที่ได้เสนอ ณ ที่นี้ จะเริ่มดำเนินการระหว่างปี 2546 – 2548 (ซึ่งตรงกับระยะเวลาดำเนินการตามกลยุทธ์ระยะกลางของ ADB) อนึ่ง กิจกรรมบางอย่างอาจจะดำเนินการต่อเนื่องจากระยะเวลาดังกล่าว และข้อเสนอแนะดำเนินงานในปี 2549 เป็นต้นไปอยู่ในภาคผนวก 2

A. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานต่างๆในกิจกรรมที่สนับสนุนโดย ADB

1. แนวทางการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆ

70. ADB มีคู่มือแนวทางและมาตรฐานการมีส่วนร่วมแก่ภาคีต่าง โดยแนวทางส่วนใหญ่ที่ปรากฏอยู่ใน “คู่มือว่าด้วยความยากจนและการวิเคราะห์ทางสังคม (เดือนธันวาคม 2544) (*Handbook on Poverty and Social Analysis: A Working Document*) (โดยเฉพาะในภาคผนวก 4 เรื่อง “การมีส่วนร่วม” และ “การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย” (“Participation and Stakeholder Analysis”))¹⁰

71. การมีส่วนร่วมของภาคีนั้นสามารถและควรที่จะเกิดขึ้นในหลายระดับ และในหลายช่วงเวลาของการดำเนินงานโครงการ ADB ได้พยายามเป็นอย่างมากในการสร้างกระบวนการประชุมหารือที่ให้ภาคีต่างๆเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาโครงการเงินกู้และโครงการอื่นๆ การมีส่วนร่วมของภาคีนั้นควรเน้นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของ ADB ในเรื่องสิ่งแวดล้อม มิติหญิงชาย กลุ่มชนพื้นเมือง และการกลับคืนสู่ถิ่นฐาน โดยการจัดทำแผนการหารือ (Consultation Plans)

72. อย่างไรก็ตาม ควรพยายามสร้างระบบการมีส่วนร่วมของ NGO ในการดำเนินงานของ ADB อีกทั้ง ADB ควรนำคู่มือแนวทางการมีส่วนร่วมที่เป็นทางการมาใช้ในการคัดเลือกและดำเนินการร่วมกับ NGO ในโครงการที่ ADB สนับสนุน แนวทางนี้จะระบุวิธีการกำหนด NGO ระดับชุมชน ระดับชาติ หรือระหว่างประเทศ ที่เหมาะสม และพัฒนาแผนการมีส่วนร่วม (Participation Plan) และให้รูปแบบสำหรับการจัดทำเอกสารรายงานผลกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งควรจะเป็นภาษาท้องถิ่นนั้น เอกสารดังกล่าวควรมีประเด็นเรื่องความคิดเห็นทั้งที่ตรงกันและที่ขัดแย้งกัน ADB จะหาคำตอบและติดตามประเด็นปัญหาดังกล่าว และดำเนินการรวบรวมรายชื่อผู้ที่เข้าร่วมการหารือ ADB ควรเผยแพร่บันทึกการหารือเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจให้ผู้ที่ต้องการหรือจำเป็นที่จะรับทราบข้อมูล และเพื่อสนับสนุนความโปร่งใสในการดำเนินงานของ ADB: ADB จะต้องสร้างหลักประกันว่าการจัดทำเอกสารสำหรับการหารือทุกครั้งนั้นจะต้องสมบูรณ์และเผยแพร่ภายใน 1 เดือนหลังจากการประชุม

73. ถึงแม้ว่า ADB จะจัดทำคู่มือโดยส่วนกลาง สำนักงาน ประจำประเทศ รัฐบาลประเทศสมาชิก และ NGO ควรจะดำเนินการปรับคู่มือให้เข้ากับเงื่อนไขของแต่ละประเทศ

¹⁰ เอกสารอื่นๆ ได้แก่ ADB's May 1994 *Handbook for Incorporation of Social Dimensions in Projects*; Alan Fowler, *Enhancing Participation in Country Strategy and Program Planning*, ADB Social Development Papers No.2, May 2001; Thomas F. Carroll, *Social Capital, Local Capacity Building, and Poverty Reduction*, ADB Social Development Papers No. 3, May 2001; and ADB's December 2001 *Business Processes for the Reorganized ADB*. และ Sam Kaner, Lenny Lind, Catherine Toldi, Sarah Fisk, and Duane Berger, *Facilitator's Guide to Participatory Decision-Making*, New Society Publishers, April 2001 (ซึ่งได้ใช้เป็นพื้นฐานรูปแบบการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในเรื่องการให้ความช่วยเหลือการดำเนินงานแก่องค์กรภายนอก (Facilitation))

สรุปข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติ

A1. ADB ควรจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติ ซึ่งรวมถึงมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการมีส่วนร่วม และการเผยแพร่ข้อมูล และนำประเด็นนี้เข้าร่วมอยู่ในคู่มือการดำเนินงาน ADB ควรพัฒนารูปแบบสำหรับการจัดทำเอกสารการประชุมหารือที่สำคัญกับภาคี โดยรวมทั้งกลไกการประเมินผลจากภาคีต่างๆที่เข้าร่วมการประชุมหารือ

2. ระดับและกลไกการมีส่วนร่วมของภาคี

a. ระดับประเทศ

74. ประเด็นสำคัญในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีนั้นเป็นไปในระดับประเทศ สำนักงาน ADB ประจำประเทศ และหน่วยงานรัฐบาลของประเทศสมาชิกควรจัดการประชุมไตรภาคีอย่างสม่ำเสมอ (อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง) เพื่ออภิปรายการดำเนินการของ ADB ในประเทศนั้นๆ (ตามรายละเอียด ข้อ 67) การประชุมหารือนั้นควรจัดขึ้นเพื่อให้ข้อมูลด้านเอกสาร โครงการหรือกลยุทธ์ระดับประเทศ (CSP) ของ ADB และเป็นการประเมินความก้าวหน้าของประเทศในการลดปัญหาความยากจน ซึ่งเป็นเป้าหมายที่อยู่ภายใต้ Poverty Reduction Partnership Agreements หรือ Millennium Development Goals สำนักงาน ADB ประจำประเทศ โดยประสานงานกับเจ้าหน้าที่สำนักงานใหญ่และหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง จะรับผิดชอบในการจัดการประชุมระหว่างภาคี (Partnership Meetings)

75. จากกระบวนการทำงานใหม่ของ ADB ที่ให้การหารือกับภาคประชาสังคม รัฐบาล ในการเตรียมโครงการและกลยุทธ์ระดับประเทศ (CSP) ซึ่งศูนย์ NGOC อาจจะช่วยในการดำเนินการ นั้นควรให้ NGO เข้ามามีส่วนร่วมอย่างมากในกระบวนการดังกล่าว ผู้แทน NGO ควรให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน CSP และควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นสำคัญใน CSP นอกจากนี้ NGO และภาคีอื่นๆควรได้รับเอกสาร CSP ภายในเวลาที่เหมาะสม คณะทำงาน CSP ควรระบุคุณประโยชน์ที่ภาคีประเทศต่างๆได้ให้แก่สาระและฉันทานุมัติของ CSP

76. นอกจากนี้ ADB และภาครัฐบาลควรทดลองแนวทางใหม่ในการที่จะสนับสนุนให้ NGO เข้ามาร่วมสร้างประโยชน์ให้กับการดำเนินงานโครงการเงินกู้ อาทิ NGO อาจจะสามารถช่วยในการระบุประเด็นท้าทายหรืออุปสรรคในการดำเนินงาน รวมถึงการให้ความรู้กับภาคี NGO ในเรื่องความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิรูปหรือประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นมา ในระหว่างการดำเนินงานตามกรอบ ADB ควรให้ NGO เข้ามามีส่วนร่วมอย่างหนึ่งในหนึ่งโครงการเงินกู้ บทเรียนที่ได้รับจากการดำเนินการดังกล่าวจะนำไปบูรณาการในคู่มือการประสานความร่วมมือ ดังที่กล่าวในข้อเสนอแนะทางปฏิบัติ A1

77. ควรขยายการดำเนินงานจัดการประชุมระดับประเทศที่จัดโดยสำนักงาน ADB ประจำประเทศต่างๆหรือหน่วยงานดำเนินการอื่นๆของประเทศสมาชิก ที่จะจัดขึ้นเพื่อหารือร่วมกับ NGO ในเรื่องโครงการของแผนงานเป็นระยะๆ การประชุมดังกล่าวควรเน้นหารือในเรื่องประเด็นปัญหา ประเด็นที่ NGO หรือชุมชนเป็นห่วง การติดตามผลโครงการ แลปัญหาหรืออุปสรรคอื่นๆ และรวมทั้งความเป็นไปได้ในการต่อ ยอดหรือเพิ่มการประสานความร่วมมือระหว่างกัน

78. หากภาคีต่างๆมีความเห็นไม่ลงรอยกัน ADB ควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องและง่ายต่อการเข้าใจ และควรช่วยจัดการประชุมหารือเพิ่มเติม ซึ่งรวมถึงการประชุมหารือเพื่อหาข้อยุติในประเด็นปัญหาดังกล่าว ควรพยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวทันทีเพื่อหลีกเลี่ยงที่จะต้องมีการใช้มาตรการอื่นๆที่อาจจะใช้เวลานานและใช้ทรัพยากรมาก (อาทิ กระบวนการตรวจสอบปัญหา) หรือ การที่จะต้องเลื่อนระยะเวลาการเริ่มดำเนินการออกไป อย่างไรก็ตาม รัฐบาลประเทศสมาชิกมีภาระหน้าที่ที่จะจัดการประชุมหารือกับภาคีที่เกี่ยวข้อง

79. ADB จะพยายามสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของ NGO ในการตรวจติดตามและประเมินผลในนโยบายของ ADB ในโครงการต่าง ซึ่งการมีส่วนร่วมดังกล่าวนี้ ไม่ว่าจะเป็นการเป็นดำเนินการตามสัญญาเหมาช่วง (sub-contract) หรือจะเป็นการดำเนินการเองทั้งหมด จะต้องยึดถือหลักการตรวจติดตามประเมินผลที่ ADB ดำเนินการอยู่ อันรวมถึงหลักการเฝ้าระวังของ ADB และการจัดตั้งคณะผู้ชำนาญการ (panels of experts) ADB อาจจะให้การช่วยเหลือทางวิชาการแก่ NGO บางแห่งเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการตรวจติดตามและประเมินผล การให้ NGO เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นนั้นควรเริ่มกับโครงการที่ใหญ่และมีความซับซ้อนที่จะส่งผลแก่คนจำนวนมาก

80. ในเรื่องนโยบายประเทศหรือโครงการที่ ADB เข้าไปมีส่วนร่วม ADB จะพยายามให้การช่วยเหลือทางวิชาการ (TA) เพื่อสร้างเสริมศักยภาพประเทศสำหรับการร่วมหารือกับภาคีต่างๆทั้งในระดับชุมชนและระดับประเทศ ผลของการหารือระหว่างภาครัฐและ NGO ควรจะนำมาใช้เป็นนโยบายที่ดีที่ได้รับการยอมรับจากทุกภาคในสังคม

81. ADB ควรให้ NGO และภาคประชาสังคมแสดงความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานและนโยบายโดยรวมของ ADB ที่พึงได้ทำในเรื่องสิ่งแวดล้อม นโยบายด้านน้ำและการพัฒนารอบการดำเนินการนี้ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและนโยบายของ ADB ควรจะมีอยู่ใน web site ของ ADB เพื่อเป็นการเผยแพร่แก่สาธารณะ

82. ในการจัดการประชุมหารือและการประชุมเชิงปฏิบัติการ สำนักงาน ADB ประจำประเทศต่างๆควรหาแนวทางรับความช่วยเหลือจากภาคี NGO เพื่อช่วยในการพิจารณาภาวะที่มีความสนใจตรงกันและกระบวนการหารือที่เหมาะสม และเพื่อจัดให้ NGO และภาคีภาคีอื่นได้เข้ามามีส่วนร่วม อนึ่ง NGO จำเป็นต้องพัฒนาทั่วโลก (อาทิ การสร้างเครือข่าย) เพื่อหารือระหว่าง NGO ด้วยกันเองเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีในจุดยืนและความคิดเห็นของตนในเรื่องนโยบาย โครงการที่ ADB สนับสนุน การแต่งตั้งหน่วยงานประสานงานสำหรับฝ่าย NGO (ไม่ว่าจะเป็น ศูนย์ประสานงาน NGO ทั้งหมดหรือแบ่งตามภาค NGO ต่างๆ) จะช่วยเสริมสร้างการเจรจาในเรื่องประเด็นปัญหาต่างได้ดียิ่งขึ้น

83. ควรมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประสานงาน NGO (หรือเจ้าหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก) ประจำสำนักงาน ADB ประจำประเทศต่างๆ เพื่อเป็นการช่วยสนับสนุน การพัฒนาความสัมพันธ์¹¹ ในระหว่างการดำเนินงาน 3-ปี ตามกรอบฯ ควรให้มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประสานงาน NGO 3-5 ตำแหน่ง ในสำนักงาน ADB ประจำประเทศ ที่มี NGO ที่ทำงานในเชิงรุก

¹¹ ในปี 2544 ได้มีการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญด้าน NGO โดยสำนักงาน ADB ประจำประเทศต่างๆ อย่างไรก็ตาม ยังไม่เคยมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำที่ดำเนินงานกับภาคประชาสังคม

84. สำนักงาน ADB ประจำประเทศต่างๆ ควรสามารถใช้งบประมาณ เป็ด (discretionary budgets) สำหรับกิจกรรมของ NGO และเงินสนับสนุนขนาดเล็กเพื่อการช่วยเหลือทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนการปรึกษาหารือและการประสานงานกับ NGO และระหว่าง NGO และภาครัฐ

สรุปข้อเสนอแนวทางการปฏิบัติ

- A2. สำนักงาน ADB ประจำประเทศต่างๆ ควรจัดการประชุมไตรภาคีเพื่อหารือโครงการและกลยุทธ์ประเทศ (CSP) ความก้าวหน้าในการบรรลุผลในการลดปัญหาความยากจน ปัญหาหรืออุปสรรคอื่นๆ และเพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับงานของ ADB ที่มีต่อการพัฒนาระดับชาติให้แก่ NGO และภาคประชาสังคม
- A3. ด้วยการช่วยเหลือของ NGOC หน่วยงานประจำภูมิภาคหรือรัฐบาลควรให้ NGO เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนโครงการและกลยุทธ์ประเทศ และอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับ CSP ก่อนกระบวนการการตัดสินใจ
- A4. ADB และรัฐบาลจะพยายามให้ NGO เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการเงินกู้อย่างน้อยหนึ่งโครงการ
- A5. ADB ควรเสริมสร้างศักยภาพการหารือ ณ ที่ดำเนินการโครงการ ร่วมกับภาคีต่างเพื่อรับรองการมีส่วนร่วมของชุมชนก่อนที่จะมีการอนุมัติโครงการ ซึ่งรวมถึงการดำเนินการหารือร่วมกับสาธารณะเพื่อประโยชน์แก่ทุกฝ่ายหากโครงการดังกล่าวได้รับการอนุมัติให้เริ่มดำเนินการ
- A6. ในส่วนนโยบายหรือโครงการประเทศที่ ADB เข้าไปมีส่วนร่วม ADB ควรพยายามดำเนินการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมกับพหุภาคีต่างๆ
- A7. ADB ควรดำเนินการในการให้ NGO มีส่วนร่วมกับการพัฒนานโยบาย ADB ต่อไป
- A8. ADB จะพยายามริเริ่มให้ NGO และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการตรวจติดตามประเมินผลโครงการ ADB ซึ่งควรจะเริ่มต้นในโครงการที่ใหญ่และมีความซับซ้อนที่จะส่งผลต่อคนในวงกว้าง
- A9. ภายในปี 2548 ADB ควรจะพยายามแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำประสานงาน NGO 3 – 5 ตำแหน่งในสำนักงานประจำประเทศต่างๆ ที่มีภาค NGO ที่เข้มแข็ง

b. ในระดับอนุภูมิภาค

85. ได้มีการเสนอให้จัดการประชุมประจำปี โดยให้ NGO ส่งผู้แทนเข้าร่วมในการประชุมระดับอนุภูมิภาคต่างๆ ของ ADB ซึ่งได้แก่ภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออกและเอเชียกลาง อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแปซิฟิก ซึ่งการประชุมอนุภูมินี้ควรเน้นประเด็นปัญหาที่ประเทศในภูมิภาคนั้นประสบอยู่ โดยรวมถึงโครงการข้ามเขตแดนของ ADB และ

กิจกรรมอื่นๆ ได้แก่ กลยุทธ์และการศึกษาเรื่องการลดปัญหาความยากจน ประเด็นปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงและปฏิรูปสถาบัน และโครงการพัฒนาระดับอนุภูมิภาค ADB ควรพยายามที่จะใช้กลไกที่มีอยู่เพื่อให้สัมฤทธิ์วัตถุประสงค์นี้ ตัวอย่างเช่นการให้ NGO เข้าร่วมเป็นภาคีหนึ่งในขณะทำงานโครงการอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง เป็นต้น

86. การประชุมระดับอนุภูมิภาคควรเริ่มดำเนินงานภายในปีแรกของการดำเนินการตามกรอบฯ โดยสำนักงานประจำภูมิภาคและสำนักงานประจำประเทศเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยร่วมกับหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องของประเทศสมาชิก อนึ่ง ควรให้มีจำนวนผู้แทนภาค NGO เข้าร่วมการประชุมอนุภูมิภาค และรวมถึงการประชุมหารืออื่นๆ พอสมควร

สรุปข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติ

A10. การประชุมระดับอนุภูมิภาคประจำปีควรจัดโดย ADB และรัฐบาลเพื่อหารือในประเด็นปัญหาในอนุภูมิภาคหรือข้ามเขตแดน โดยใช้กลไกที่มีอยู่แล้ว ควรมีผู้แทน NGO เข้าร่วมประชุมในฐานะที่เป็นภาคีอย่างเต็มตัว

c. ระดับภูมิภาค

87. ได้มีการเสนอว่าภายใน 3 ปีของการดำเนินงานตามกรอบฯ ADB จะต้องจัดการประชุมระดับภูมิภาคระหว่าง ADB ภาครัฐบาลและ NGO เพื่อหารือในประเด็นเรื่องการค้าตามกรอบฯ และเพื่อหารือในประเด็นด้านกลยุทธ์ หัวข้อโครงการ และประเด็นด้านความเป็นองค์กร ADB ควรให้การสนับสนุนด้านการเงินสำหรับการประชุมดังกล่าว โดยภาครัฐและ NGO ควรเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการกำหนดวาระและจัดเตรียมการประชุม

88. หากการประชุมดังกล่าวประสบผลสำเร็จ ADB จะพิจารณาจัดการประชุมลักษณะดังกล่าวทุก 2-ปี ร่วมกับการประชุมคณะกรรมการบริหาร ADB ประจำปี (และการประชุมควรจัดในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกมากกว่าในประเทศอื่นๆ)

สรุปข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติ

A11. ADB ควรจัดการประชุม ADB ภาครัฐ และ NGO ภายในสามปีของการดำเนินงานตามกรอบฯ ADB อาจจัดการประชุมลักษณะดังกล่าวทุก 2-ปี ร่วมกับการประชุมคณะกรรมการบริหาร ADB ประจำปี เมื่อมีการจัดการประชุมดังกล่าวในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

B. การส่งเสริมความโปร่งใสและตรวจสอบได้โดยการเข้าถึงข้อมูล

89. เพื่อการประสานความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ ภาคีทุกฝ่ายต้องแบ่งปันข้อมูลกันอย่างเปิดเผย การสื่อสารในลักษณะดังกล่าวจะช่วยในการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ADB จะต้องให้ข้อมูลด้านนโยบาย โครงการและแผนงานของ ADB แก่ภาคีต่างๆอย่างพอเพียง ในระยะเวลาที่เหมาะสม และในลักษณะที่ง่ายต่อการเข้าใจ ภายใต้นโยบาย ADB ด้านการปกปิดและเปิดเผยข้อมูล (Policy on Confidentiality and Information Disclosure) ข้อมูลจำนวนมากได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณะ ตามการร้องขอ นอกจากนี้ ADB ยังได้จัดทำเอกสารและให้ข้อมูลผ่านทางสิ่งพิมพ์ Internet การประชุม และ วิธีทางอื่นๆ ในบางกรณี ADB ได้จัดตั้งศูนย์ข้อมูลโครงการเพื่อเผยแพร่เอกสารโครงการเงินกู้

90. อย่างไรก็ตาม ผู้แทน NGO และบุคคลที่เกี่ยวข้องได้กล่าวว่ามีข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายและโครงการ ADB ไม่พอเพียงต่อการตัดสินใจในการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในฐานะภาคีในกระบวนการการพัฒนา ฉะนั้น การเผยแพร่ข้อมูลในระยะเวลาที่เหมาะสมนั้นจะเป็นกุญแจสำคัญในการเสริมสร้างการปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลและภาคประชาสังคมอย่างเป็นรูปธรรม ในระดับประเทศ ข้อมูลด้านโครงการนั้นยังมีอยู่อย่างจำกัด และมีเอกสารเพียงบางส่วนที่เป็นภาษาของประเทศนั้นๆ NGO ยังมักแสดงความกังวลว่าตนมิได้รับรู้ข้อมูล ณ ช่วงเวลาวางแผนโครงการ หรือการวางแผน ก่อนที่ได้มีตัดสินใจหลักในการดำเนินงานโครงการ นอกจากนี้ ADB ยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับ NGO และขอบเขตการทำงาน ศักยภาพและการมีส่วนร่วมกับภาครัฐ

1. การขยายฐานข้อมูล NGO

91. ADB ควรพยายามที่จะรักษา และ ปรับปรุงข้อมูล ในฐานข้อมูล NGOLink ที่ได้จัดทำขึ้นมาใหม่ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ เดิมเดิม และพัฒนาข้อมูลที่มีไว้สำหรับภาคีต่างๆ NGOLink จะรวมถึงรูปแบบ ในการเก็บข้อมูล โดยสังเขป NGO หรือข้อมูลอื่นๆเกี่ยวกับ NGO ที่ทำงานร่วมกันหรือได้รับการสนับสนุนจาก ADB ข้อมูลโดยสังเขป NGO นี้ควรจะให้ NGO สามารถเข้าถึงได้ด้วยโดยการให้อยู่ใน NGOLink โดย NGO ควรมีหน้าที่รับผิดชอบในการเพิ่มเติมและปรับปรุงข้อมูลของหน่วยงานตนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ADB ควรที่จะพิจารณาแนวทางที่จะเชื่อมโยง NGOLink กับข้อมูลเดิมที่มีอยู่เพื่อเป็นการ ปรับปรุงและเพิ่มเติมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

92. เพื่อสร้างหลักประกันว่าจะมีการรักษา NGOLink อยู่ เจ้าหน้าที่ ADB จะต้องจัดทำรายงานนำเสนอเมื่อกลับมาที่สำนักงานแล้ว (Back to Office Reports) เพื่อรายงานผลการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ ADB กับ NGO เจ้าหน้าที่โครงการ ADB และสำนักงานประจำประเทศควรรายงานการปฏิสัมพันธ์และการประสานงานติดต่อกับ NGO เป็นระยะๆ และดำเนินการส่งรายงานดังกล่าวให้กับศูนย์ NGOC เพื่อให้ศูนย์ NGOC รวบรวมข้อมูลดังกล่าวใน NGOLink

2. การจัดทำเอกสารบทเรียนประสบการณ์ปฏิบัติที่ดีเพื่อการประสานงาน

93. เพื่อเป็นการพัฒนาการประสานความร่วมมือและเสริมสร้างการทำงานร่วมกันที่ดี ระหว่าง ADB หน่วยงานภาครัฐ และ NGO ควรจัดทำคู่มือประสบการณ์การดำเนินงานที่เป็นผลสำเร็จเก็บไว้ โดยการประสานงานกับภาคีต่างๆ ADB ควรจัดทำเอกสารรวบรวมประสบการณ์การดำเนินการในการเสริมสร้างการประสานงานระหว่าง ADB หน่วยงานภาครัฐ และ NGO ที่

ประสบผลสำเร็จ (good practices) ซึ่งอาจจะเป็นการวิเคราะห์กรณีศึกษาและเสนอแนะแนวทางการขยายแนวทางการปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จนั้นออกไป เอกสารดังกล่าวควรปรับปรุงให้ทันสมัยและทบทวนอยู่เสมอ

3. การทบทวนนโยบาย ADB ด้านการปกปิดและเปิดเผยข้อมูล (Policy on Confidentiality and Information Disclosure)

94. ADB ควรสร้างความชัดเจนว่าเอกสารใดออกสู่สาธารณะ ภายใต้นโยบาย ADB ด้านการปกปิดและเปิดเผยข้อมูล (Policy on Confidentiality and Information Disclosure) โดยการจัดทำและส่งรายชื่อเอกสารดังกล่าวให้แก่ภาคีอย่างกว้างขวาง ADB ควรพิจารณาให้ขยายขอบเขตลักษณะข้อมูลที่ส่งให้ห้องสมุดของ ADB หรือใส่ใน web site ของ ADB หรือส่งให้บุคคลหรือองค์กรที่สนใจโดยตรง ตัวอย่างเอกสารที่พร้อมแก่การเผยแพร่ได้แก่ รายงานพิจารณาผลเชิงวิชาการ ที่จัดโดยคณะที่ปรึกษา ตัวเลขการชำระหนี้ แผนการดำเนินงานของคณะผู้อำนวยการ บันทึกสรุปการประชุมคณะกรรมการ นอกจากนี้ ADB ควรจัดทำเอกสารเป็นภาษาต่างๆด้วย เมื่อกรอบฯได้รับการอนุมัติแล้ว ควรมีการแปลกรอบการดำเนินงานเป็นภาษาต่างๆ NGO ควรเข้าไปช่วยเผยแพร่ เรื่องเอกสารข้อมูลของ ADB ที่มีอยู่ให้แก่เครือข่ายตนเอง

4. ศูนย์ข้อมูลสาธารณะ (Public Information Centers)

95. เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีในโครงการที่ ADB ให้การสนับสนุน รัฐบาลประเทศสมาชิกและ ADB จะพยายามให้ข้อมูลโครงการโดยละเอียดแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนองต่อนโยบายการเปิดเผยข้อมูลของ ADB การขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการ โดยเฉพาะในโครงการที่ใหญ่และซับซ้อน อาจจะเป็นปัญหาแก่เจ้าหน้าที่ ADB เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เจ้าหน้าที่โครงการของ ADB และหน่วยงานราชการที่ดำเนินงานโครงการนั้นๆ ควรพิจารณาแนวทางการเผยแพร่ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด จากประสบการณ์ที่ผ่านมาในอดีต ศูนย์ข้อมูลสาธารณะ (Public information centers) นั้นจะเป็นทางออกของปัญหาดังกล่าว ดังจะเห็นได้จาก โครงการ Kali Gandaki “A” Hydropower ที่ประเทศเนปาล สาธารณะควรที่จะเข้าถึงศูนย์ข้อมูลนี้ได้ และควรจัดเก็บข้อมูลที่จำเป็นให้แก่ NGO ผู้อยู่อาศัยในบริเวณดำเนินการโครงการ และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เอกสารที่จะเผยแพร่ได้แก่รายงานโครงการ การตรวจติดตาม และการประเมินผลโครงการ.

96. ADB จะต้องเตรียมการแนวทางการจัดการเอกสารสัญญาโครงการและในเรื่องกระบวนการดำเนินการโครงการเพื่อที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างช่วงการดำเนินงานและการติดตามผลได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เจ้าหน้าที่ภาครัฐของประเทศสมาชิกจำเป็นต้องให้ข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำข้อมูลดังกล่าวรวมอยู่ในฐานข้อมูล และเพื่อให้ภาคีที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ NGO ควรช่วยในการเก็บข้อมูลและในการตรวจติดตามการเก็บข้อมูลดังกล่าว เพื่อรับรองว่าข้อมูลเหล่านั้นเชื่อถือได้

5. การจัดทำการประชุมเชิงปฏิบัติการและการจัดเอกสารเพื่อเสริมสร้างความตระหนัก

97. เพื่อสร้างความเข้าใจในงานของ ADB และองค์กร แก่ภาคีต่างๆที่ต้องการรับทราบข้อมูล สำนักงาน ADB ประจำประเทศ ร่วมกับรัฐบาล ควรจัดทำการประชุมสัมมนาและจัดทำเอกสารเพื่อสร้างความตระหนักในภาษาต่างๆเพื่อให้ NGO เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูลของ ADB สำนักงาน ADB ประจำประเทศต่างๆควรช่วยเจ้าหน้าที่

ที่หน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่โครงการของ ADB ในการจัดการประชุม สัมมนาระดับชุมชนแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการนั้นๆ และอาจจะจัดการประชุมระดับชาติเพื่อให้ข้อมูลด้านโครงการ แผนงานการดำเนินงาน กระบวนการทางธุรกิจ และประเด็นระหว่างประเทศของ ADB นอกจากนี้ การประชุมดังกล่าวจะมีขึ้นเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประสานความร่วมมือในโครงการที่ ADB สนับสนุน นอกจากนี้ ควรจะให้ข้อมูลแก่บุคคลทั่วไป โดยการแจกแผ่นพับ จดหมายข่าว สื่อสิ่งพิมพ์หรืออิเล็กทรอนิกส์ web site และการศึกษาดูงาน เป็นต้น

สรุปข้อเสนอแนวทางการปฏิบัติ

A12.	NGO Center ควรให้สาธารณะเข้าสู่ฐานข้อมูลโดยสังเขปของ NGO และเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของ ADB ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ NGOs.
A13.	เจ้าหน้าที่สำนักงานใหญ่ ADB และสำนักงาน ADB ประจำประเทศต่างๆ ควรรายงานผลการมีส่วนร่วมของ NGO แก่สำนักงานกลางและส่งรายงานหรือการติดต่อประสานงานอื่นๆกับ NGO ให้ NGOC ทราบเพื่อรวบรวมข้อมูลดังกล่าวในฐานข้อมูล NGO กลาง
A14.	NGO Center ควรจัดเตรียมเอกสารบทเรียนประสบการณ์การดำเนินงานในการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรระหว่างประเทศ ภาครัฐ และ NGO ที่ประสบผลสำเร็จ และควรปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอยู่เสมอ
A15.	ADB ควรให้สาธารณะสามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีอยู่ได้ และควรพิจารณาขยายขอบเขตข้อมูลให้ตรงต่อความสนใจของบุคคลหรือองค์กร
A16.	รัฐบาลควรส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสาธารณะสำหรับโครงการที่ใหญ่และมีความซับซ้อน
A17.	รัฐบาลและสำนักงาน ADB ประจำประเทศต่างๆควรจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักในการดำเนินงานของ ADB และจัดทำเอกสารเป็นภาษาต่างๆตามความเหมาะสมด้วย

C. การพัฒนาศักยภาพของ ADB เพื่อการประสานงานร่วมกับ NGO

98. สิ่งสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพของ ADB ในการประสานงานกับ NGO นั้นอยู่ที่การสร้างความตระหนักและพัฒนาทักษะเจ้าหน้าที่ ADB และเพิ่มทรัพยากรและความผูกมัดในการสนับสนุนการเข้ามามีส่วนร่วมของ NGO ประเด็นดังกล่าวเชื่อมโยงต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กรในภาพกว้าง และกระบวนการตัดสินใจที่ได้เริ่มใช้ในการปฏิรูปองค์กรในปี 2545 และ การริเริ่มใช้การปฏิบัติแนวใหม่ (New Business Practices) ซึ่งการเสริมสร้างศักยภาพภายในองค์กรควรดำเนินการทั้งในสำนักงานใหญ่ ADB ตามสำนักงานประจำประเทศต่างๆ

1. การเข้ามามีส่วนร่วม NGO ในการฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ ADB

99. ในช่วงปี 2545 กรมการพัฒนาอย่างยั่งยืนระดับภูมิภาคของ ADB (Regional and Sustainable Development Department) ได้จัดการฝึกอบรมในเรื่องการพัฒนาร่วมและการดำเนินงานร่วมกับ NGO ให้แก่เจ้าหน้าที่ ADB ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ADB จึงควรดำเนินการเพื่อการพัฒนาขยายการกิจกรรมดังกล่าวต่อไป กิจกรรมการฝึกอบรมดังกล่าวจะเสริมสร้างความตระหนัก ทักษะ และแรงจูงใจ แก่เจ้าหน้าที่ ADB ซึ่งในแต่ละปี ADB ควรจัดทำการวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรมโดยการประเมินลักษณะทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับ NGO ซึ่งรวมถึงทักษะหรือความสามารถเฉพาะทางที่จำเป็นต่อการดำเนินงานตามแผน และควรให้ความสนใจในการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ADB ใหม่ด้วย

100. ที่ปรึกษา ADB มักทำงานร่วมกับ NGO ในการจัดเตรียมและดำเนินการโครงการ ADB จะพยายามเสริมสร้างความตระหนักในเรื่องความจำเป็นที่จะต้องขอรับ NGO แก่คณะที่ปรึกษา

2. บทบาทของ NGO ในการพัฒนารูปแบบกระบวนการปฐมนิเทศเจ้าหน้าที่ใหม่

101. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ ADB ใหม่สามารถทำงานร่วมกับ NGO ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ADB ควรพัฒนารูปแบบของบทบาทของ NGO ในกระบวนการพัฒนาและให้รูปแบบดังกล่าวอยู่ในโครงการปฐมนิเทศเจ้าหน้าที่ใหม่ของ ADB รูปแบบดังกล่าวจะกำหนดทิศทางการมีส่วนร่วมของภาคี และแนวทางการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และแนวทางการหาข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งเมื่อรูปแบบดังกล่าวได้รับการพัฒนาแล้ว ADB จะขยายรูปแบบนั้น ไปใช้กับเจ้าหน้าที่อื่นๆต่อไป

3. การให้ความยอมรับเจ้าหน้าที่ ADB ที่ทำงานร่วมกับ NGOs

102. เนื่องจากการตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมของ NGO ADB จึงควรวางแผนและริเริ่มระบบให้คุณค่าแก่เจ้าหน้าที่ที่ทำงานกับ NGO ในเชิงรุก โดยควรพัฒนาวิธีทางใหม่เพื่อให้คุณค่าแก่เจ้าหน้าที่ ซึ่งรวมถึงการจัดทำและเผยแพร่กรณีดังกล่าวให้เป็นกรณีศึกษา (case studies)

4. โครงการการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่

103. ADB ได้นำร่องโครงการหมุนเวียนและแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ โดยให้เจ้าหน้าที่ NGO ได้มาประจำที่ ADB เพื่อดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายในเรื่องที่เกี่ยวกับความร่วมมือ ADB-NGO ADB ควรทดลองหนทางที่เป็นไปได้ในการขยายโครงการที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นไปในลักษณะเดียวกันทั้ง 2 ฝ่าย กล่าวคือ ให้เจ้าหน้าที่ ADB ไปประจำที่สำนักงาน NGO และให้เจ้าหน้าที่ NGO ย้ายมาประจำที่ ADB ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งจะเป็นระยะเวลาเท่าใดก็ได้ ตั้งแต่ 2 อาทิตย์ หรือมากกว่านั้นขึ้นอยู่กับงานที่เกี่ยวข้อง การแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่นี้จะก่อให้เกิดกิจกรรมที่เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่าง 2 ฝ่าย

สรุปข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติ

- A18. ADB ควรดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ADB ในเรื่องการพัฒนาที่เน้นการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมของ NGO ต่อไป นอกจากนี้ ADB ยังควรพัฒนา รูปแบบการปฐมนิเทศเจ้าหน้าที่ใหม่ในเรื่องดังกล่าวอีกด้วย
- A19. ADB ควรพัฒนาหนทางในการสร้างคุณค่าแก่เจ้าหน้าที่ที่ทำงานเชิงรุกร่วมกับ NGO ที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆ
- A20. ADB ควรหาแนวทางในโครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ของ ADB และ NGO

D. การเสริมสร้างศักยภาพ NGO และการให้การสนับสนุนเชิงสถาบัน

104. ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา NGO ได้เป็นที่ยอมรับในฐานะที่เป็นหน่วยงานพัฒนาหลักหน่วยงานหนึ่ง ADB ได้มีประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำงานร่วมกับ NGO ซึ่งส่วนมากมักจะเป็นในลักษณะการเป็นที่ปรึกษาโครงการอย่างไม่เป็นทางการ การรับเป็นผู้ดำเนินงานโครงการต่อช่วงจากรัฐบาล และบางครั้งก็เป็นผู้ดำเนินการโครงการพัฒนาที่ ADB สนับสนุน

105. อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เป็นอุปสรรคต่างสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ADB ภาครัฐและ NGO นั้นคือปัจจัย ดังนี้ 1) การที่ไม่มีการสนับสนุนด้านงบประมาณให้แก่ NGO โดยตรง 2) การให้การสนับสนุนด้านงบประมาณเฉพาะ โครงการหนึ่งๆเท่านั้น และการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานที่จำกัด 3) การขาดการเผยแพร่ข้อมูล NGO และกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบที่เพียงพอ และง่ายต่อการเข้าใจ และภายในเวลาที่เหมาะสม และ 4) การขาดศักยภาพ และความเข้าใจ ความตั้งใจที่แท้จริง หรือกระทั่งรัฐบาลบางประเทศอาจจะต่อต้านการมีส่วนร่วมและการพัฒนาของ NGO และภาคประชาสังคม

106. ถึงแม้ว่านโยบาย ADB ด้านการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB และ NGO¹² ได้ระบุอย่างชัดเจนถึงความสำคัญของการเสริมสร้างศักยภาพเพื่อสนับสนุน NGO แต่หากจวบจนถึงปัจจุบันนี้ ADB ยังขาดกลไก ที่จะให้การสนับสนุนทางการเงิน โดยตรงแก่ NGO ในฐานะที่เป็นธนาคารเพื่อการพัฒนาระดับภูมิภาค ADB ได้ให้เงินกู้และเงินสนับสนุนแบบให้เปล่าให้แก่รัฐบาลประเทศสมาชิก DMC โดยตรง นอกจากนี้ ยังมีความจำเป็นที่จะเสริมสร้างศักยภาพ ในการหาผู้สนับสนุนทางการเงิน

107. เนื่องจาก ตระหนักถึงความสำคัญของ NGO ในฐานะที่เป็นภาคีด้านการพัฒนาหลัก ADB จะต้องพยายามสนับสนุนบทบาทของ NGO ให้มากยิ่งขึ้น โดยให้ เป็น NGO หน่วยงานพัฒนาหลักที่มีอำนาจในการต่อรอง และเป็นผู้เสริมสร้างศักยภาพ ผู้ที่ริเริ่มวิถีทางเพื่อการพัฒนาใหม่ๆ และเป็นปากเป็นเสียงให้กลุ่มด้อยโอกาสหรือกลุ่มเสี่ยง

¹² ADB. 1998. *Cooperation Between Asian Development Bank and Nongovernment Organizations*. Manila.

1. การทบทวนรูปแบบการให้การสนับสนุนทุนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

108. ADB ควรพิจารณาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการระบบการให้ทุนแก่ NGO หากจำเป็นและควรพิจารณาหากลไกใหม่ๆในการจัดการดังกล่าว ดังที่ปรากฏอยู่ในกลยุทธ์ระยะกลางของ ADB: ADB ควรพิจารณาหาหนทางที่ NGO จะได้ทุนและวิธีการจ่ายเงินของ ADB โดยควรพิจารณาจากประสิทธิภาพ ผลกระทบ และความคุ้มค่าของกลไกดังกล่าว และ ประโยชน์ที่กลไกนี้จะมีต่อโครงการเงินกู้และให้เปล่าของ ADB ผลของการพิจารณาดังกล่าวควรเป็นการประเมินกลไกที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และข้อเสนอแนะกลไกการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณที่พัฒนา ที่ยืดหยุ่น และสนองต่อความต้องการและสภาวะการณ์ของ NGO มากขึ้น ส่วนประกอบหนึ่งของการทบทวนนี้ควรพิจารณาแนวทางที่ ADB จะสนับสนุนการประสานความร่วมมือกับ NGO เพื่อเสริมสร้างศักยภาพ ในการจัดการด้านการเงินอย่างยั่งยืน ซึ่ง NGO ควรหาแหล่งอื่นๆในการช่วยเหลือด้านงบประมาณไว้ด้วย นอกจากนี้ ควรมีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่ออภิปรายผลของการทบทวนนี้

109. การทบทวนนี้ควรให้ภาคีหลัก ได้แก่ ผู้ให้ทุน ผู้แทน NGO ผู้รับการสนับสนุนทางงบประมาณ และ เจ้าหน้าที่ ADB เข้ามามีส่วนร่วม รายงานการศึกษาฉบับร่างควรเผยแพร่ให้ทุกฝ่ายรับทราบเพื่อเสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

2. การจัดตั้งการให้เงินช่วยเหลือ ขนาดเล็ก

110. จากผลของการทบทวนดังกล่าวมาข้างต้นนั้น ADB จะพยายามจัดทำรูปแบบการให้เงินช่วยเหลือของ ADB แยกเพื่อให้การสนับสนุนเงินทุนขนาดเล็กแก่ NGO (a small grants window) ในการริเริ่มโครงการพัฒนาใหม่ที่สอดคล้องกับกลยุทธ์การดำเนินงานในประเทศสมาชิก DMC ของ ADB: ADB ยังควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้เงินทุนนี้ และรายงานหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้แก่ภาคีต่างๆ หลักเกณฑ์ดังกล่าวควรรวมถึงแนวทางการดำเนินงานนวัตกรรมของ NGO เพื่อลดปัญหาความยากจนและเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การทำโครงการนำร่องที่มีโอกาสขยายผลได้ การใช้เทคโนโลยีหรือวิธีการใหม่ๆ แนวทางใหม่ๆในการตรวจติดตามและประเมินผลการให้บริการสาธารณะ การเสริมสร้างความโปร่งใสและหลักธรรมาภิบาล กิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพ และแนวทางในการให้กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มตกขอบเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม โครงการ

111. ขนาดของเงินนั้นควรมากพอ (ได้แก่ 20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และควรให้เพิ่มเติมหากจำเป็นและตามการพิจารณาผลและประสิทธิภาพของโครงการ

3. การให้คุณค่า NGO ที่ริเริ่มดำเนินการแนวทางใหม่และประสบผลสำเร็จ

112. เพื่อสนับสนุน NGO ให้มีบทบาทสำคัญในฐานะภาคีด้านการพัฒนาหลัก ADB ควรพยายามสร้างคุณค่าและการยอมรับให้แก่ NGO ที่ริเริ่มการดำเนินการในลักษณะใหม่ๆ และ ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนาของประเทศที่สำคัญ NGOC จะกำหนดหลักเกณฑ์ในการให้รางวัล โดยใช้หลักเกณฑ์ตามโครงการ การให้รางวัลที่มีอยู่อ้างอิง ผลรางวัลจะอยู่ในเอกสารประจำปีหรือเอกสารแนวทางปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จที่สามารถเป็นตัวอย่างให้แก่ประเทศอื่นๆในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกได้ ADB ควรแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องนี้ โดยประกอบด้วยผู้แทนรัฐบาล NGO ผู้แทนสถาบันการศึกษาและสื่อมวลชน

113. ผู้ที่ได้รับรางวัลจะได้รับการยอมรับในหลายลักษณะได้แก่ บทความในสิ่งพิมพ์ของ ADB ประกาศนียบัตรจากประธาน ADB และแถลงข่าวการให้มอบรางวัลดังกล่าวด้วย

4. การจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ NGO

114. NGO ระดับประเทศ และองค์กรชุมชนหลายองค์กรได้ดำเนินงานด้านการพัฒนาแบบรากหญ้าอย่างประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม NGO เหล่านี้ยังขาดการพัฒนากระบวนการจัดการอย่างมืออาชีพ และทักษะการจัดทำเอกสารที่จำเป็นต่อการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทวิภาคีและพหุภาคี นอกจากนี้ ภาครัฐ และหน่วยงานผู้ให้ทุนบางครั้งได้ดำเนินการว่า NGO ยังมีระบบการจัดการที่ยังไม่เป็นมืออาชีพ และยังขาดความน่าเชื่อถืออยู่

115. วัตถุประสงค์ของกิจกรรมดังกล่าวนี้เพื่อพัฒนาทักษะของ NGO เพื่อให้สามารถดำเนินงานโครงการที่ ADB สนับสนุนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น หากจำเป็น ADB จะพยายามให้ความช่วยเหลือทางวิชาการเพื่อดำเนินการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ NGO ในการจัดการโครงการ และควรพยายามเสริมสร้างศักยภาพ ในการวางแผนโครงการ นอกจากนี้ ในระหว่างปี 2546 – 2548 ควรให้มีการจัดการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในระดับภูมิภาคอย่างน้อยหนึ่งครั้ง สำนักงาน ADB ประจำประเทศจะมีหน้าที่ในการเลือก NGO ที่ดำเนินงานโครงการที่ ADB สนับสนุนที่จะได้รับการฝึกอบรมนี้ ประเด็นที่จะอยู่ในการฝึกอบรมนี้ได้แก่ การวางแผนและการดำเนินโครงการ การตรวจติดตามและประเมินผล การจัดการด้านงบประมาณและการเงินที่ยั่งยืน การจัดการข้อมูลและองค์ความรู้ กลไกการเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ เป็นต้น กลไกการฝึกอบรมและการเสริมสร้างศักยภาพนี้จะทำให้การเสริมสร้างการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB NGO และภาคประชาการ

สรุปข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติ

- A21. ADB ควรพิจารณาทบทวนรูปแบบปัจจุบันการให้การสนับสนุนทุนแก่ NGO และจัดตั้งเงินทุกขนาดเล็กเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาแบบนวัตกรรมของ NGO
- A22. เพื่อให้การประสานงานดีขึ้นกับ NGO ADB ควรแสวงหาวิธีการยอมรับดำเนินการแนวทางรูปแบบใหม่ๆของ NGO ที่ดำเนินงานแก้ไขปัญหาด้านการพัฒนา
- A23. ADB จะพยายามเสริมสร้างศักยภาพ NGO ที่ดำเนินงานโครงการที่ ADB สนับสนุน โดยการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่หลักๆ ของ NGO ในการด้านการจัดการโครงการและหลักธรรมาภิบาล

E. การเสริมสร้างศักยภาพการประสานความร่วมมือและการประสานงานระหว่างภาครัฐ NGO

1. กระบวนการการบริหารและกฎระเบียบที่เป็นมิตรแก่ NGO

116. NGO ในหลายต่อหลายประเทศ มักจะประสบอุปสรรคนานัปการในการดำเนินงาน ซึ่งได้แก่ การขาดการได้รับการสนับสนุนทางการเงินหรือในลักษณะอื่น อุปสรรคที่ในการได้รับ visa ของผู้เชี่ยวชาญต่างชาติที่จะช่วยเหลือโครงการ

อุปสรรคในการได้รับอนุญาตในการดำเนินงาน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาอุปสรรคดังกล่าวมานี้ หากได้รับการร้องขอให้ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือ ADB จะพยายามให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ (TA) แก่ประเทศสมาชิกเพื่อพัฒนา กฎระเบียบ และ กระบวนการใหม่ให้เหมาะสม ซึ่งในหลายประเทศ กฎระเบียบและวิธีการดำเนินงาน การจัดการบางอย่างจำเป็นต้องพัฒนา เสริมสร้างศักยภาพ หรือในบางกรณี ก็อาจจะต้องยกเลิกกฎระเบียบเหล่านั้นไป เพื่อให้ NGO สามารถดำเนินงานได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น

117. ในบางประเทศ สภาพทางกฎหมายควรปรับปรุงให้เอื้อต่อการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและ NGO หากได้รับการร้องขอให้ช่วย ADB จะพยายามให้การช่วยเหลือทางวิชาการ (TA) ให้แก่ประเทศสมาชิก (DMCs) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพพลไถ่ด้านนโยบาย กฎหมาย งบประมาณ และการบริหารจัดการ ที่จำเป็นต้องการประสานความร่วมมืออันดีระหว่างภาครัฐและ NGO

118. ในระหว่างปี 2546 – 2548 ADB ควรนำร่องกิจกรรมดังกล่าวในอย่างน้อยหนึ่งประเทศ

2. การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

119. เจ้าหน้าที่ภาครัฐจำเป็นต้องเข้าใจในบทบาทของ NGO และความสำคัญของ NGO ในฐานะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนา หากได้รับการร้องขอให้ช่วย ADB จะพยายามให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ (TA) เพื่อพัฒนาและดำเนินการฝึกอบรมและการปฐมนิเทศที่เหมาะสม ADB ควรหาแนวทางที่จะพัฒนาการฝึกอบรมนี้ให้เป็นโครงการของ ADB ด้านการฝึกอบรมการจัดการและบริหาร โครงการแก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐ

120. ในระหว่างปี 2546 – 2548 ADB ควรนำร่องการฝึกอบรมนี้ในหนึ่งประเทศเป็นอย่างน้อย

สรุปข้อเสนอแนะทางการปฏิบัติ

A24. อย่างน้อย หนึ่งประเทศในระหว่างปี 2546 – 2548 ADB จะเสริมสร้างการประสานงานที่มีประสิทธิภาพระหว่างภาครัฐและ NGO โดยการจะพยายามให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ (TA) ของ NGO เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างกรอบทางกฎหมายและพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

VII. การดำเนินงานตามกรอบฯ

A. การดำเนินงาน การติดตามและการทบทวนผล

1. การดำเนินงาน

121. NGOC จะรับผิดชอบการจัดการดำเนินงานตามกรอบฯ ซึ่ง แผนการดำเนินงานประจำปี 2546 – 2548 จะต้องสอดคล้องกับกรอบการดำเนินงานนี้

122. ในการดำเนินงานตามกรอบฯ NGOC จะสนับสนุน ให้คำปรึกษา และประสานงานกับหน่วยงานระดับภูมิภาค (Regional Departments) ของ ADB โดยเฉพาะสำนักงาน ADB ประจำประเทศ บทบาทที่สำคัญของหน่วยงานระดับภูมิภาคของ

ADB นั้นคือการช่วยเสริมสร้างสถานะที่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของ NGO ในโครงการ โครงการและกลยุทธ์ทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค (CSP)

123. การที่สำนักงาน ADB ประจำประเทศต่างๆเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่นั้นจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการดำเนินการดำเนินงานนี้ เนื่องจากสำนักงาน ADB ประจำประเทศ นี้ได้ติดต่อกับ NGO อยู่สม่ำเสมอ ดังนั้น จึงสามารถพิจารณาได้ว่ากรอบการดำเนินงานนี้มีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร ซึ่งส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน ADB จะทำการวิเคราะห์ภาคี โดยเฉพาะในช่วงระหว่างกระบวนการเตรียมการดำเนินงาน สำนักงาน ADB ประจำประเทศและเจ้าหน้าที่ ADB จะต้องรายงานข้อมูลดังกล่าวให้แก่สำนักงานใหญ่ ซึ่งข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ NGO จะนำไปใส่ในฐานข้อมูล NGOLink

124. จากความร่วมมือที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำให้คาดการณ์ได้ว่ารัฐบาลประเทศสมาชิก (DMC) และ NGO ส่วนมากจะยินดีในการร่วมดำเนินงานตามกรอบฯนี้ ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่ากรอบการดำเนินงานนี้จะไม่สามารถสัมฤทธิ์ผลได้หากภาคีทั้งสองไม่เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ อนึ่ง รัฐบาลกลางจะต้องสนับสนุนสภาวะการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมของ NGO ในการดำเนินงานกิจกรรมของ ADB และอื่นๆ ในประเทศนั้น อย่างไรก็ตาม องค์กร NGO จำเป็นต้องพยายามในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับภาครัฐด้วยเช่นเดียวกัน

125. แผนภาพที่ 1 แสดงถึงบทบาทของแต่ละภาคีหลัก แผนภาพที่ 2-แสดงถึงบทบาทสำคัญของหน่วยงานของ ADB ภาคผนวก 3 จะอธิบายภาระหน้าที่ของสังเขปของกลุ่มภาคีต่างๆ ในกิจกรรมที่เสนอและกรอบเวลาการดำเนินงาน

2. การประเมินผล

126. แผนการตรวจติดตามและประเมินผลควรเป็นส่วนหนึ่งของแผนการสร้างเครือข่ายกับ NGO ของ ADB โดย NGOC จะมีหน้าที่หลักในการดูแลการดำเนินงานตามกรอบฯ และตรวจติดตามผลความคืบหน้า ทั้งภายใน และภายนอก ADB ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของข้อเสนอแนะแต่ละประเด็นจะปรากฏในภาคผนวก 3

127. โดยภายใน ADB เอง NGOC ควรริเริ่มกลไกการติดตามผลทุกปี โดยหน่วยงานระดับภูมิภาค (Regional Departments) และสำนักงาน ADB ประจำประเทศจะต้องจัดทำรายงานผล ความก้าวหน้าการดำเนินงานตามกรอบฯ ซึ่งหน่วยงานระดับภูมิภาค ควร มีการประชุม หรือเพื่อทบทวนกิจกรรมระดับภูมิภาคที่ได้ดำเนินการมา

128. นอกจากนี้ ผู้แทน NGO และผู้แทนรัฐบาลควรทบทวนกรอบฯทุกปี โดยการจัดประชุมไตรภาคีระดับชาติและระดับอนุภูมิภาค โดยพิจารณาทบทวนสถานะของกิจกรรมต่างๆภายใต้กรอบฯนี้

129. ในแต่ละปี NGOC จะต้องจัดทำรายงานประจำปีเพื่อสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของการประสานความร่วมมือระหว่าง ADB-NGO รายงานประจำปีนี้ควรเป็นรายงานพื้นฐานสำหรับการตรวจติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามกรอบฯ และสรุปทัศนะของภาคีต่างๆ

3. การทบทวนผลการดำเนินงาน

130. ในช่วงกลางปี 2548 ADB ควรจัดทำรายงานทบทวนผลการดำเนินงานตามกรอบฯ เพื่อเตรียมการจัดทำกรอบฯ สำหรับปี 2549 – 2553 ซึ่งรายงานทบทวนผลการดำเนินงานนี้ควรมีกระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมในลักษณะเดียวกันกับกระบวนการสร้างกรอบฯฉบับปัจจุบัน ในปี 2545

B. ประเด็นด้าน ทรัพยากร

131. เนื่องจากนี้เป็นร่างกรอบการดำเนินงานฉบับร่าง งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานตามกรอบฯในระยะเวลา 3 ปี นั้นจึงเป็นเพียงการคาดประมาณเท่านั้น ซึ่งได้คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณประมาณ 4,700,000 เหรียญสหรัฐในการดำเนินงาน โดยแบ่งเป็น 2,000,000 เหรียญสหรัฐในปี 2546 1,400,000 เหรียญสหรัฐในปี 2547 และ 1,300,000 เหรียญสหรัฐในปี 2548 ภาคผนวก 3 ได้แสดงทรัพยากรที่ ADB จะใช้ในการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ซึ่งหากจัดกลุ่มการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะจะแบ่งได้เป็น 3 หัวข้อกว้างๆ และประมาณการงบประมาณ ได้ดังนี้

นโยบาย โครงการ แผนงาน การประสานงานไตรภาคี	1,600,000
การเสริมสร้างศักยภาพของ NGO และภาครัฐ	2,150,000
การเสริมสร้างศักยภาพของ ADB	950,000
รวม	\$4,700,000

132. การประมาณการดังกล่าวยังไม่รวมงบการลงทุนที่วางไว้สำหรับกองทุนเงินช่วยเหลือขนาดเล็ก ที่มีประมาณ 20,000,000-เหรียญสหรัฐ-ที่จะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานทวิภาคีอื่นๆ-งบประมาณเสริมสร้างศักยภาพ NGO และภาคราชการจะรวมถึงกองทุนสนับสนุนประมาณ 1,000,000-เหรียญสหรัฐ-สำหรับการดำเนินงานในระยะ 2 ปีแรก ซึ่งจะได้จากกองทุนพิเศษของ ADB ที่มีอยู่ ซึ่งได้แก่ กองทุนประสานงานเพื่อลดปัญหาความยากจน (Poverty Reduction Cooperation Fund)

133. งบประมาณนี้สำหรับทั้งองค์กร และอาจจะซ้ำซ้อนกับกิจกรรมบางส่วนที่มีงบประมาณอยู่แล้ว อาทิ การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการเสริมสร้างศักยภาพ NGO ของประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งคาดว่าจะเริ่มดำเนินการในปี 2546 นี้ ดังนั้นงบประมาณสำหรับการดำเนินการดังกล่าวจำนวน 300,000-เหรียญสหรัฐจะหักออกจากงบการดำเนินงานตามกรอบฯ-นอกจากนี้-งบประมาณดังกล่าวจะไม่รวมถึงเวลาที่เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการเพิ่มขึ้นในงานที่ได้ทำอยู่แล้ว-แต่จะรวมถึงการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อประสานงานกับ NGO ประมาณ 3-5 คนที่สำนักงาน ADB ประจำประเทศต่างๆ ภายในปี 2548